

Senja Pesonen

Rauhoittava tilasuunnitelma kaupunkiasuntoon

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Muotoilu

Sisustusarkkitehtuuri

Opinnäytetyö

27.5.2025

Tiivistelmä

Tekijä: Senja Pesonen
Otsikko: Rauhoittava tilasuunnitelma kaupunkiasuntoon
Sivumäärä: 48 sivua + 1 liite
Aika: 27.5.2025

Oppilaitos: Metropolia Ammattikorkeakoulu
Tutkinto: Muotoilija (AMK)
Tutkinto-ohjelma: Muotoilun koulutusohjelma
Pääaine: Sisustusarkkitehtuuri

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia rakennetussa ympäristössä ihmismielen hyvinvointiin vaikuttavia aiheita. Lisäksi tavoitteena oli luoda rauhoittava tilasuunnitelma Helsingissä sijaitsevaan kerrostaloasuntoon käyttäen aiemmin kerättyä tietoa suunnitelman pohjana.

Työn tutkimusosuudessa syvennytään ihmislähtöisen suunnittelun periaatteisiin ja kaupunkiasumisen haasteisiin. Tämän osuuden aikana perehdytään myös ihmisen aistien, erityisesti näön, toimintaan, ajankohtaisiin asumistyytyväisyyskyselyihin ja biofiliaan. Lisäksi tutkitaan jugendin aikakautta ja sen tunnusomaisia piirteitä, koska suunniteltava asunto sijaitsee jugendin aikaisessa rakennuksessa.

Tutkimusosuudessa kerätty tieto toimi suunnittelun perustana. Tämän tiedon pohjalta luonnosteltiin useita variaatioita lopullisesta tilasta. Valitusta konseptista toteutettiin pääpiirustukset, havainnekuvat ja alustavat kalustehankintalistat. Opinnäytetyön lopussa esitetään työn jatkokehitysmahdollisuuksia.

Asiasanat: Tilasuunnittelu, ihmislähtöinen suunnittelu, biofilia, jugend, valaistussuunnittelu, mielen hyvinvointi

Opinnäytetyön alkuperä on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla.

Abstract

Authors: Senja Pesonen
Title: Calming Spatial Plan for a City Apartment
Number of Pages: 48 pages + 1 appendices
Date: 27 May 2025

Institution: Metropolia UAS
Degree: Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme: Design
Major: Interior Architecture

The goal of this thesis was to explore topics that contribute to human mental well-being in a built environment. Furthermore, the aim was to create an apartment plan based on the conducted research.

The research part of this thesis focuses on human centric design and city living. It explores the current climate around city living and aims to identify what hardships people face living in large big cities. It also explores human senses, especially sight, and biophilia. Furthermore, it touches on the jugend period and its influences, because the design part of this thesis utilizes an existing floor plan from this period.

Lastly, this thesis presents an apartment plan based on all the information, that's been gathered. The final plan includes technical drawings, visualisations and guidelines for furniture purchases. Finally, further development ideas are presented.

Keywords: Spatial design, Human centric design, biophilia, jugend, lighting design, mental well-being

This thesis has been checked using Turnitin Originality Check service.

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Aihe ja tavoite	2
1.2	Tutkimusmenetelmät ja aiheen rajaus	2
1.3	Teoreettinen viitekehys	4
1.4	Tutkimusongelma ja -kysymykset	5
1.5	Keskeiset termit ja käsitteet	5
2	Kaupunkiasuminen	7
2.1	Kaupunkiin vai maalle?	8
2.2	Asumistyytyväisyys Suomen kaupungeissa	9
2.3	Viheralueiden vaikutus hyvinvointiin	10
2.4	Jugend ja sen historia	11
2.5	Jugend tyylilajina	13
3	Ihminen tilassa	15
3.1	Ihmislähtöinen suunnittelu	16
3.2	Moniaistisuus	16
3.3	Näkemisen biologia	17
3.3.1	Valon vaikutus ihmiseen	19
3.3.2	HCL - Ihmislähtöinen valaistussuunnittelu	19
3.4	Värien vaikutus ihmiseen	20
3.5	Luonto tilassa	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4	Suunnitteluprosessi	22
4.1	Suunnittelun lähtökohdat	23
4.2	Suunnittelukohde	24
4.3	Käyttäjäprofiilit	25
4.4	Ideointi ja luonnostelu	28
5	Valmis suunnitelma	33
5.1	Pääpiirustukset	34
5.1.1	Pohjapiirustus	34
5.1.2	Seinäkaaviot	36
5.2	Irtokalustesuunnitelma	38
5.3	Valaistussuunnitelma	41
5.4	Visualisoinnit	43

6	Lopuksi	45
6.1	Yhteenveto ja pohdinta	46
6.2	Jatkokehitys	47
	Kiitokset	48
	Lähteet	49
	Kuvalähteet	51
	Liitteet	55

1 Johdanto

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyön aiheen ja sen taustalla olevat tavoitteet.

Luvun alussa keskityn tutkimusmenetelmiin ja työn rajaukseen, minkä jälkeen käsittelen työn teoreettista viitekehystä. Näin lukija voi muodostaa ymmärryksen työn tavoitteista ja lähtökohdista. Johdannon loppuksi avaan opinnäytetyön termejä ja käsitteitä.

1.1 Aihe ja tavoite

Tässä opinnäytetyössä kehitän suunnitelman noin 80 m² kokoiseen kerrostaloasuntoon, joka sijaitsee Bulevardinkadulla Helsingissä. Suunnitelmassani hyödynnän jugendin tyyllisiä edustavan rakennuksen pohjapiirustusta, joten koen tärkeäksi perehtyä kyseisen aikakauden tyyli- ja vaikutteisiin ja keskeisiin piirteisiin. Näin voin huomioida talon historiaa myös uudessa suunnitelmassani.

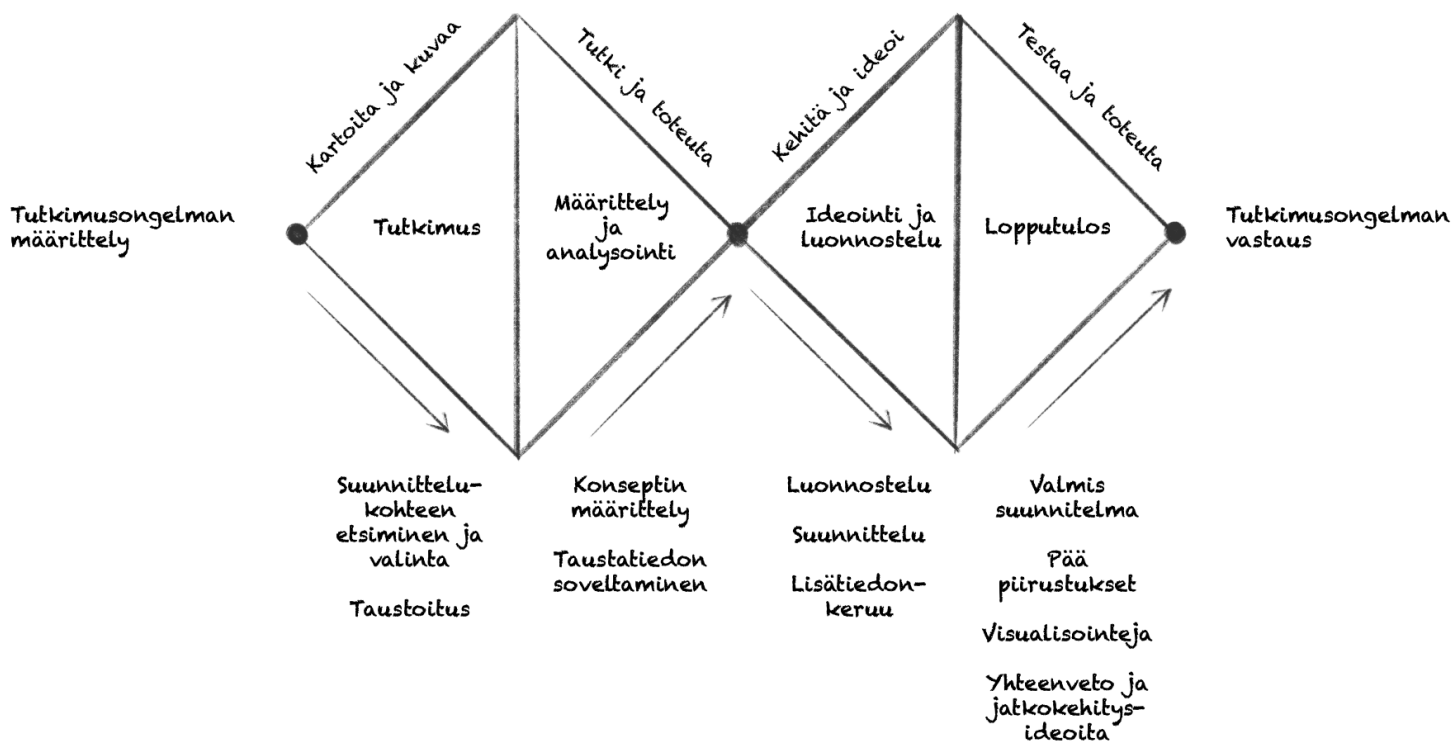
Työni teoriaosuus keskittyy kuitenkin erityisesti ihmisen mielen hyvinvointiin rakennetussa sisätilassa ja kaupunkiympäristössä vaikuttaviin aiheisiin. Tämän aiheen keskiössä ovat ihmisen aistit ja ympäröivästä tilasta löytyvät aistiärsykkeet. Tässä opinnäyttyessä tutkin aistiärsykeistä erityisesti valon ja värien vaikutusta ihmiseen. Tämän lisäksi käsittelen ihmisen luontoyhteyttä ja sen hyödyntämistä ihmislähtöisessä suunnittelussa.

Työni lopputuloksena pyrin luomaan ihmisen mieltä ja mielenrauhaa mahdollisimman hyvin tukevan tilasuunnitelman. Tämän suunnitelman on tarkoitus huomioida modernin asukkaan tarpeet ja tarjota hänelle rauhoittava ja toimiva koti, joka palvelee hänen tarpeitaan, tarjoaa hänelle rauhaa ja toimivuutta, sekä tyyllisesti kunnioittaa vanhan rakennuksen piirteitä omalaatuisella ja modernilla tavalla.

1.2 Tutkimusmenetelmät ja aiheen rajaus

Opinnäytetyöni perustuu moniin eri tietolähteisiin, kuten kirjoihin, artikkeleihin ja verkkosivustoihin. Suunnittelun tukena hyödynnän palvelumuotoilun tuplatimantti-prosessimallia, jonka mukaan työn alkuvaiheessa määritellään tutkimusongelma ja loppuvaiheessa kehitetään siihen ratkaisu (Palvelumuotoilu Palo). Oman työni kohdalla tuplatimanttimallin ensimmäinen osa sisältää suunnittelukohteen valinnan, taustatutkimusta ja lopullisen

konseptin määrittelyn. Tässä vaiheessa työn raamit selkeytyvät. Mallin toinen vaihe sisältää konkreettisten tulosten tuottamista, eli luonnostelua ja ideointia, suunnittelutyötä ja lopulta valmiin suunnitelman toteutuksen, sekä jatkokehitysmahdollisuuksien kartoittamista.

Kuva 1. Tuplatimanttimalli tukee työni toteutusta (Pesonen 2025).

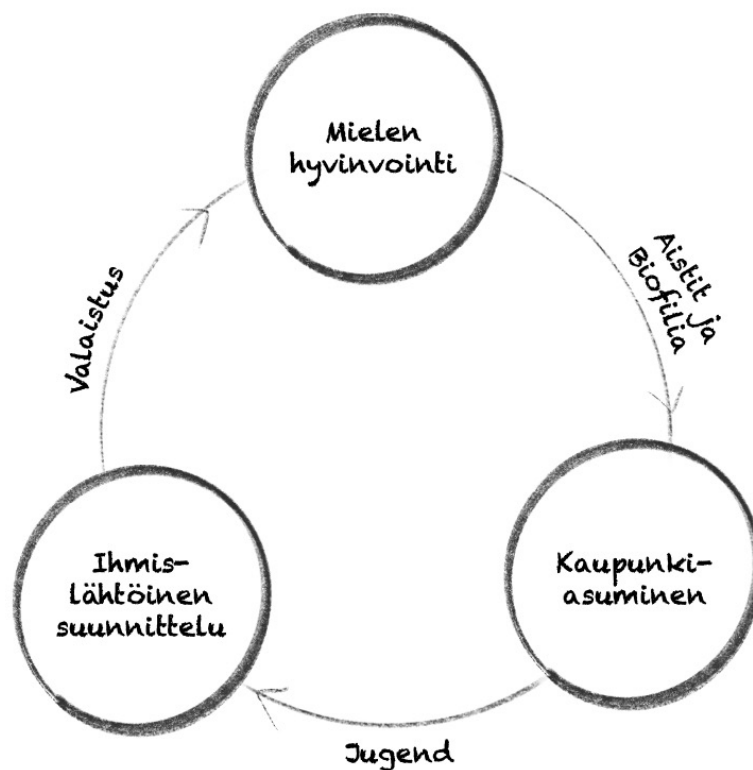
Työssäni tutkimusongelman ratkaisuksi esitän konseptin, joka tarjoaa kyseiseen kohteeseen tilaratkaisuja ja jonka suunnitteluprosessissa asetetaan ihmisen mielen hyvinvointi etusijalle. Tutkimusongelmaan ja -kysymyksiin syvennyttään tarkemmin luvussa 1.4.

Työni käsittelee asunnon pohjapiirustusta ja sen muutoksia ja esittää kaluste-ehdotuksia ja materiaalivalintoja, mutta lopputulos jää konseptitasolle. Työssä ei suunnitella peseytymis- tai vaatehuoltotiloja. Se ei sisällä suunnitelman rakenteellisia yksityiskohtia tai kokonaiskustannusarvioita. Kohdetta ei tulla toteuttamaan.

1.3 Teoreettinen viitekehys

Teoreettinen viitekehys avaa työni näkökulmaa ja kuvaa sen pohjana toimivien käsitteiden ja teorioiden kokonaisuutta. Se on peruspohja omalle tutkimukselleni ja ohjaa koko opinnäytetyön työstämistä.

Työni teoreettinen viitekehys on visualisoitu ohessa (Kuva 3). Se auttaa hahmottamaan työni keskeisimmät aiheet, jotka ovat mielen hyvinvointi, Ihmislähtöinen suunnittelu ja kaupunkiasuminen. Tämän lisäksi työssä pureudutaan esimerkiksi jugend-tyylilajiin, aisteihin, biofiliaan ja sirkadiaaniseen valaistussuunnitteluun, sekä siihen, miten nämä vaikuttavat ihmiseen.

Kuva 2. Teoreettinen viitekehys toimii työni punaisena lankana (Pesonen 2025)

1.4 Tutkimusongelma ja -kysymykset

Jokainen tutkimus syntyy tutkimusongelmasta ja -kysymyksestä. Tässä työssä pyrin vastaamaan seuraaviin, teoreettisessa viitekehyksessä esitetyistä pääaiheista nouseviin kysymyksiin:

1. Mitä erityisesti mielen hyvinvointia tukevassa tilasuunnitelmassa tulee ottaa huomioon?
2. Kuinka yhdistää vanhan tyylin piirteitä nykyaikaiseen tilasuunnitelmaan?
3. Mitä erityisesti kaupunkiasumisen suunnittelussa tulee ottaa huomioon?

Kuva 3. Tutkimuskysymykset johdattavat tutkimuksen tekoa (Pesonen 2025).

1.5 Termit ja käsitteet

Sisempi kaupunkialue – Kaupungin tehokkaasti rakennettu, tiivis ja yhtenäinen alue. (Ymparisto)

Ulompi kaupunkialue – Kaupungin alue, joka koostuu erillisistä lähiöistä ja reunakaupunkialueista, mutta myös viheralueista ja pienemmän tehokkuuden asuinalueista. (Ymparisto)

Kaupungin kehysalue – Osa kaupungin ja maaseudun välivyöhykettä, joka on välittömässä fyysisessä ja toiminnallisessa yhteydessä kaupunkiin. (Ymparisto)

Biofilia – Ihmisen synnynnäinen yhteys luontoon ja luontoelementteihin (Amerikka)

HCL – Ihmislähtöinen valaistussuunnitteluperiaate. Lyhenne muodostuu sanoista Human centric lighting. (Glamox.)

Spektri – Valon aallonpituuksien skaala. Ihminen näkee paljaalla silmällä noin 380–780 nm aallonpituudet. (Glamox.)

Valon jakautumiskulma – Se kulma, jossa valo kohtaa kohteensa. Jakautumiskulma vaikuttaa erityisesti häikäisyn syntymiseen ja gangliosolujen aktivoitumiseen. (Glamox.)

Tappisolut – Ihmisen verkkokalvolta löytyvä solutyyppi, joka vastaa värinäöstä (Glamox).

Sauvasolut – Ihmisen verkkokalvolta löytyvä solutyyppi, joka vastaa hämäränäöstä (Glamox).

Gangliosolut – Ihmisen verkkokalvolta löytyvä solutyyppi, joka säätelee ihmisen vuorokausirytmää (Glamox).

2 Kaupunkiasuminen

Seuraavissa kappaleissa perehdyn kaupunkiasumisen hyötyihin ja haittoihin niin modernin ihmisen arjen kuin myös hänen mielen hyvinvointinsa kannalta. Päälähteenä käytän viime vuosien asukastyytyväisyystilastoja. Lisäksi avaan Helsingissä sijaitsevan suunnittelukohteen tyylilajille, jugendille, ominaisia piirteitä ja sen historiaa, jota pyrin vaalimaan ja kunnioittamaan toteutettavassa suunnitelmassa.

2.1 Kaupunkiin vai maalle?

Suomen virallisen tilaston mukaan kaupungissa asuvien osuus Suomen väestöstä on kasvanut tasaisesti miltei 10 prosentilla viimeisten kolmen vuosikymmenen aikana. Vuonna 2019 vajaat 40 prosenttia Suomen kansasta asui sisemmillä ja reilut 20 prosenttia ulommilla kaupunkialueilla, eli yhteensä jopa yli 60 prosenttia koko väestöstä asui kaupungeissa. Vuonna 2019 vain noin 30 prosenttia väestöstä asui maaseudulla tai sen lähialueilla. (SVT)

Miksi kaupungit ovat niin houkuttelevia? Kaupungeissa on lähtökohtaisesti maaseutuun verrattuna haastavampi päästä luontoon, mitä monet kaipaavat. Tämän lisäksi kaupungit ovat kalliimpia. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun neliöhinnat olivat vuoden 2024 lopussa miltei kolminkertaiset muuhun Suomeen verrattuna (asuntojen hinnat). Toisaalta kaupungeissa on helpompi liikkua lyhyiden välimatkojen takia ja palvelutkin ovat helpommin saatavilla. Kuitenkin valtavien ihmismassojen yhtäaikainen liikkuminen aiheuttaa ruuhkia ja jatkuva melu ja ilmansaasteille altistuminen tuottaa helposti stressiä. Yksi iso tekijä kaupunkien houkuttelevuudessa on varmasti työpaikat. Suuri osa erityisesti kovapalkkaisista työpaikoista sijoittuu kaupunkiin ja erityisesti pääkaupunkiseudulle.

Vuoden 2019 jälkeen monien elämä kuitenkin muuttui rajusti pandemian myötä, ja kaipuu yksinkertaisempaan elämään kasvoi. Tänä aikana myös etätyöt yleistyivät laajasti eri aloilla, joten kaupungissa asuminen ei tuntunut enää yhtä tärkeältä kuin ennen. Tämä vaikutti osaltaan maaseudun ja kaupunkien välisiin muuttovirtoihin (Kinnunen 2021).

Kuva 4. Helsingin kaupunkikuvaa (Pesonen 2025).

Vuonna 2021 Kantar TNS Agrin toteuttamassa kyselyssä jopa 51 prosenttia alle 30-vuotiaista kertoi haaveilevansa maaseudulle muutosta, ja edellisvuoden kyselyyn verrattuna maallemuuttohalukkuus oli noussut vuoden sisällä lähes kymmenellä prosentilla kaikkien vastaajien kesken. Erityisesti nuoret miehet olivat kiinnostuneita siirtymään kaupungeista maaseudulle, kun taas vanhemmat ikäpolvet olivat tyytyväisempiä jäämään kaupunkiin. Kyselytutkimukseen osallistui 1054 vastaajaa. (Kinnunen 2021)

2.2 Asumistyytyväisyys Suomen kaupungeissa

Vuonna 2023 Taloustutkimus suoritti kyselyn suomalaisten kaupunkilaisten asumismielityksistä ja -tyytyväisyydestä, ja tutkimuksen tulokset olivat suurelta osin positiivisia. Kaikkien vastaajien asumistyytyväisyyskeskiarvo asteikolla 1–5 oli 4.09 ja suuri osa vastaajista uskoi asuvansa samassa kaupungissa vielä viiden vuoden päästä. Asumisympäristössään vastaajat arvostivat erityisesti luonnon läheisyyttä ja ympäristön vehreyttä, mutta myös hyviä kulkuyhteyksiä, turvallisuutta ja ruokakaupan läheisyyttä. Vähiten vastaajat olivat tyytyväisiä kotikaupunkiensa

arkkitehtuuriin ja ilmeeseen. Tutkimukseen osallistui yli 6800 vastaajaa kaupungeista, joiden asukasluku ylittää 100 000 asukasta. (Taloustutkimus.)

Samassa tutkimuksessa selvitettiin myös suomalaisten huolia omien kotikaupunkiensä tulevaisuuden suhteen. Valtakunnallisesti suurimpana uhkana koettiin kaupunkien muuttuminen entistä epämiellyttävämmiksi ja Helsingissä korostui erityisesti pelko viheralueiden katoamisesta. (Taloustutkimus.)

2.3 Viheralueiden vaikutus hyvinvointiin

Luonnossa oleskelun vaikutuksia ihmisen terveyteen on tutkittu jo pitkään ja nykykäsityksen mukaan se voi vaikuttaa ihmiseen hyvinkin positiivisesti. Jo lyhyt kestoinen luonnossa oleskelu madaltaa stressitasoja ja auttaa palautumaan niin henkisesti kuin fyysisestikin. Se lievittää tehokkaasti masennuksen ja ahdistuksen oireita ja auttaa erityisesti lapsia tunteiden hallinnassa. Lapsuusajan luontokokemukset voivat myös madaltaa erilaisten mielenterveysongelmien riskiä myöhemmin elämässä. Lisäksi luonnossa liikkuminen on mielialan ja kognitiivisen palautumisen kannalta tutkitusti tehokkaampaa kuin sisällä liikkuminen. (Terveyskirjasto.)

Kuva 5. Luontomaisemaa Espoon luontopoluilta (Pesonen 2025).

Koska suuri osa luontokokemusten hyödyistä ovat lähinnä lyhytkestoisia, tulisi luonnossa liikkuminen olla säännöllistä ja toistuvaa. Tämän takia kaupunkien viheralueet ovat erityisen tärkeitä, sillä ne ovat yleisesti helposti saavutettavia, matalan kynnyksen alueita, joissa liikkuminen sopii helposti osaksi kaupunkilaisen arkea. Mielenterveyshyötyjen saavuttamiseksi on suositeltavaa viettää luonnossa vähintään 30 minuuttia yhtäjaksoisesti 2–3 kertaa viikossa. Mitä enemmän käyntejä syntyy sitä vahvemmat ovat myös niiden positiiviset vaikutukset mielialaan. (Terveyskirjasto.)

Vaikka luonnon vaikutusta ihmisen hyvinvointiin on tutkittu melko laajasti, ei tarkkaa ymmärrystä vaikutusten mekanismeista olla vielä selvitetty. Esimerkiksi ihmisen syke laskee tutkitusti luonnossa, mikä helpottaa muun muassa stressitasojen laskeutumista, mutta tarkkaa syytä tälle laskulle ei tiedetä. Yleisesti luonnossa altistutaan kaupunkiin verrattuna vähemmän esimerkiksi ilmansaasteille tai melulle, mikä omalta osaltaan selittää sykkeen laskua, mutta on todennäköistä, että ihmiseen vaikuttaa samanaikaisesti monet muutkin tekijät. Lisäksi esimerkiksi luonnon koettu laatu ja turvallisuus vaikuttavat keskeisesti hyötyjen syntymiseen, joten ilmiön subjektiivinen tutkiminen on haastavaa. (Terveyskirjasto.)

Vaikka yleinen käsitys on, että luonnossa liikkumisella on huomattavia terveysvaikutuksia kaikenikäisille ihmisille, kaikki tutkimukset eivät ole päässeet samoihin tuloksiin. Esimerkiksi Sveitsissä vuonna 2024 tehdyssä tutkimuksessa havaittiin huomattavia hyötyjä vain yli 65-vuotiaiden kohdalla (Bahr 2024). Vastaavasti Ruotsissa vuonna 2018 tehdyssä tutkimuksessa ei voitu todistaa olivatko luontoympäristön koetut vaikutukset syntyneet itse luonnossa oleilun vai paikkaidentiteetin takia (Knez 2018).

2.4 Jugend ja sen historia

Kappaleessa 2.2 käsitellyn tutkimuksen vastaajat kokivat jatkuvan rakentamisen uhkana kaupunkien viihtyvyydelle ja viehättävyydelle. Viheralueiden läheisyyden lisäksi kaupunkien viihtyvyyteen vaikuttaa vastaajien mielestä esimerkiksi arkkitehtuurin tyyli (Taloustutkimus). Suuret kaupungit, kuten Helsinki ovat tyyllisesti

kerroksellisia, eli kaupungista voi löytää monia eri tyyli-suuntia edustavia rakennuksia ja naapurustoja. Yksi Helsingin ilmeeseen hyvin vahvasti vaikuttava tyyli-suunta on Jugend.

Jugend vaikutti Suomessa ja laajalti myös Euroopassa 1890–1910-luvuilla (Runeberg. 1975 s. 156). Eri maissa sitä kutsuttiin eri nimillä: 'art nouveau esimerkiksi Ranskassa, modern style Englannissa ja Jugend muun muassa Suomessa. Tyylin kaikki nimet kuitenkin kuvastavat hyvin ajan ilmapiiriä ja jugendin periaatteita. Eurooppa oli väsynyt vanhojen tyyli-suuntien kertaamiseen ja kansa halusi jotain uutta ja nuorta. (Runeberg. 1975 s. 5.)

Samaan aikaan teollistuminen koettiin uhkana luovuudelle, mikä herätti monien mielessä kaipuuta yksinkertaisempaan aikaan ja luonnon pariin. Toisaalta teollistuminen lisäsi kansan vaurautta, mikä mahdollisti uuden tyylin nousun taloudellisesti. (Runeberg. 1975 s. 5–6.)

Suomen arkkitehdeille jugend tuli tutuksi jo tyylin syntyvaiheessa ulkomailla opiskelun kautta. Suosittuja ja arkkitehtonisesti merkittäviä matkustuskohteita olivat esimerkiksi Itävalta, Ranska, Englanti ja Belgia, mutta suomalaiset arkkitehdit saivat inspiraatiota erityisesti saksalaisesta jugendista. Tästä huolimatta Suomessa jugend-arkkitehtuuri pyrki alusta asti omaperäiseen tyyliin ja muotokieleen, joka kertoi tarinaa suomalaisesta kansanperinteestä ja luonnosta. (Runeberg. 1975 s. 15.)

Vuonna 1900 Suomi edusti Pariisin maailmannäyttelyssä arkkitehtikolmikko Gasellius-Lindberg-Saarinen suunnitteleamalla jugendin tyyliä edustavalla Pariisin paviljongilla. Paviljonkia oli koristamassa Akseli Gallen-Kallelan suunnittelemat freskot ja tekstiilit sekä Albert Edelfeltin kokoama taidekokoelma. Lehdistöhuoneen projektiin suunnitteli arkkitehti Lars Sonck. Kokonaisuutena Pariisin paviljonki sai osakseen paljon positiivista huomiota ja jopa ulkomaista arvostusta. Se on myöhemmin käsitetty suomalaisen jugendin läpimurtona, ja projektissa mukana olleet suunnittelijat jäivät maailman mieleen. Tämän jälkeen vuosina 1900–1905

jugend saavutti huippusuosionsa, ja suurin osa Helsingin ja Tampereen tunnetuista Jugend alueista rakennettiin tällä aikavälillä. (Runeberg. 1975 s. 15–16.)

Vuoteen 1910 saavuttaessa jugendille omainen koristeellisuus ja pehmeä muotokieli oli jo alkanut väistyä. Romanttisuus hiipui pikkuhiljaa ja rationaalisuus tuli tilalle. Rakennuksissakin korostui kaikkea ennen käyttötarkoitus ja pintojen koristelusta luovuttiin lähes kokonaan. Ennen runsaasti koristeltuja julkisivuja elävöitettiin vain materiaalipinnoilla ja niukoilla geometrisilla kuvilla. Kaarevat muodot suoristuivat ja funktionalismi alkoi ottamaan jalansijaa. (Runeberg. 1975 s. 146.)

2.5 Jugend tyyliä

Jugendin pääperiaatteina pidetään luonnon- ja tarkoituksenmukaisuutta (Runeberg. 1975 s. 6). Käytettyjen materiaalien luonne oli tarkoitus näkyä ja säilyä sellaisenaan, minkä takia jugendin väritys on kuulas ja ilmava. Pintoja väritettiin esimerkiksi maalaamalla, mutta maalipinnan tuli olla läpikuultava, jotta alla olevan materiaalin luonteenomainen olemus ei peittyisi maalin alle. Jugendin ajan väripaletti koostui luonnon väreistä: pehmeitä punaisia ja luonnollisia vihreitä, kellertävää valkoista ja kiven harmaata. (Runeberg. 1975 s. 73.)

Sisätiloissa värejä käytettiin rohkeasti. Kuitenkin erityinen katseenvangitsija ajan kodissa oli kaakeliuuni tai -takka. Ennen jugendia uunit olivat usein valkoisia, mutta jugendin aikana vihreät siniset ja pehmeän punaiset takat olivat suosittuimpia. Niitä usein koristeltiin usein luonto ja eläin aiheisilla ornameenteilla, erityisesti jos uuni oli väriltään hillitympi. Uunien metalliosat olivat usein kuparia ja se oli käytetty metalli myös esimerkiksi valaisimissa ja muissa käyttöesineissä. (Runeberg. 1975 s. 74.)

Jugendin muotokieli oli luonnosta inspiroituneena pehmeää ja pyöreää ja koristeet olivat yleisiä. Ornamentiikan aiheita etsittiin lähinnä lähiluonnosta ja kansanperinteestä. Monet kansantarujen myyttiset hahmot ja taruolennot toistuvat jugendin ajan kuvastossa, mutta kenties yleisin inspiraation lähde ajan suunnittelijoille olivat kuitenkin Suomen luonnon eläimet ja kasvit. Esimerkiksi karhut, pöllöt, lumpeet ja liljat olivat yleisiä hahmoja ajan ornamentiikassa, ja niitä

näkee niin jugend ajan kalusteissa, julkisivuissa kuin seinämaalauksissakin. (Runeberg. 1975 s. 73–74.) Rungas ornamentiikka työllisti paljon käsityöntekijöitä ja yksi jugend ajan tavoitteista olikin nostaa käsityö ja taide takaisin kunniaan ja kaikkien saataville (Runeberg. 1975 s. 34).

Jugendin ajan arkkitehtuurissa toimiva ja ilmava pohjaratkaisu oli kaiken perusta, jonka ympärille suunniteltiin rakennuksen ulkokuori. Asuntoihin suunniteltiin kookkaita huoneita seurustelua, ruokailua ja työskentelyä varten ja parvekkeiden suunnittelu oli yleistä. Makuuhuoneet sijoitettiin muista tiloista erilleen ja kylpyhuoneet niiden yhteyteen. Ilmavuutta lisättiin luomalla suorita näkymiä huoneiden välille. Arkkitehdit pyrkivät valoisiin ja ilmaviin ratkaisuihin, jotka muovautuivat asumisen tarpeiden mukaan. (Runeberg. 1975 s. 33.)

Sisustamisessa korostui funktionaalisuus ja ornamentiikka, sillä lähtökohtaisesti kaikki esillä olevat esineet olivat käyttöön tarkoitettuja. Suuria kalusteita, kuten sohvia rakennettiin usein kiinteiksi ja niihin sisällytettiin säilytystilaa. Pieniä koriste-esineitä pyrittiin välttämään ja huoneiden koristeellisuus syntyikin lähinnä kalusteiden ja pintojen ornamentiikasta. Lähes kaikki pinnat koristeltiin erilaisin leikkauksin ja yksityiskohdin, ovenkahvoja ja uuninpieliä myöten. Koristeellisuus yletyi kaupunkitaloissa rappukäytävään asti. Seinämaalaukset ja ornamentiikkakuviot olivat yleisiä myös portaikossa. (Runeberg. 1975 s. 34.)

3 Ihminen tilassa

Tässä luvussa syvennyn ihmislähtöiseen suunnitteluun ja ihmisen aisteihin, jotka vaikuttavat keskeisesti tilakokemuksen syntyyn. Aisteista syvennyn erityisesti näön toimintaan, minkä kautta käsittelen myös valon ja värien vaikutusta ihmiseen.

Kappaleen loppuksi tutkin ihmisen luontoyhteyttä ja biofilisen suunnittelun periaatteita.

3.1 Ihmislähtöinen suunnittelu

Ihmislähtöisessä suunnittelussa ihminen asetetaan suunnittelun keskiöön. Tämän lähestymistavan tavoite on ymmärtää suunniteltavan kohteen käyttäjiä mahdollisimman holistisesti, jotta lopputulos palvelisi juuri heidän tarpeitaan. On tärkeä ymmärtää kohderyhmän toiveet, motivaatiot ja tarpeet, jotta niihin voi vastata. (Jussila 2022.)

3.2 Moniaistisuus

”Kaikki aistit, näkö mukaan lukien, ovat kosketusaistin jatketta ”, kirjoittaa Juhani Pallasmaa kirjassaan Ihon silmät (2016 s. 11). Hänen mukaansa kaikki aistit ovat sukua kosketukselle, vaikka näköaisti käsitetään yleensä aisteista tärkeimpänä. Kaikilla aisteilla on oma tehtävänsä, myös tilakokemuksen syntymisessä. Kuulo yhdistää ihmistä tilaan ja auttaa hahmottamaan sen koon, kun taas kosketus paljastaa ihmiselle tietoa kappaleen materiaalista ja painosta. Hajut ja tuoksutkin vaikuttavat ihmiselle syntyvään tilakokemukseen, mutta hajuaistia harvoin huomioidaan suunnittelussa. (Pallasmaa 2016 s. 11, 39–45)

Kautta aikojen näköaistia on kuitenkin pidetty ihmisen tärkeimpänä aistina. Jo klassiset kreikkalaiset filosofit ovat kirjoittaneet näköaistin luotettavuudesta ja varmuudesta nostaan sen arvoltaan yli muiden aistien. Silmä ja näköaisti ovat symboloineet minuutta ja toimineet havainnoinnin keskipisteenä. Nykyään aisteista puhuttaessa puhutaan jopa silmäkeskeisestä paradigmasta – näköaistista on tullut ensisijainen muihin aisteihin verrattuna. On tärkeää muistaa, että muillakin aisteilla on tärkeä rooli havaitsemisessa. Ilman niitä ihminen voi etääntyä ja vieraantua ympäristöstään. (Pallasmaa 2016 s.16–18.)

Ihmisellä on synnynnäinen tarve kuulua ympäristöönsä (Sussman & Hollander s. 136). jos arkkitehtuuria tai ylipäätään suunnittelua toteutetaan pelkästään näköaisti edellä, voi lopputulos tuntua irralliselta. Pallasmaa kuvailee tällaista toimintaa pelkästään itsensä ilmaisuksi, eikä kokonaisvaltaiseksi suunnitteluksi. (Pallasmaa 2016 s. 21.)

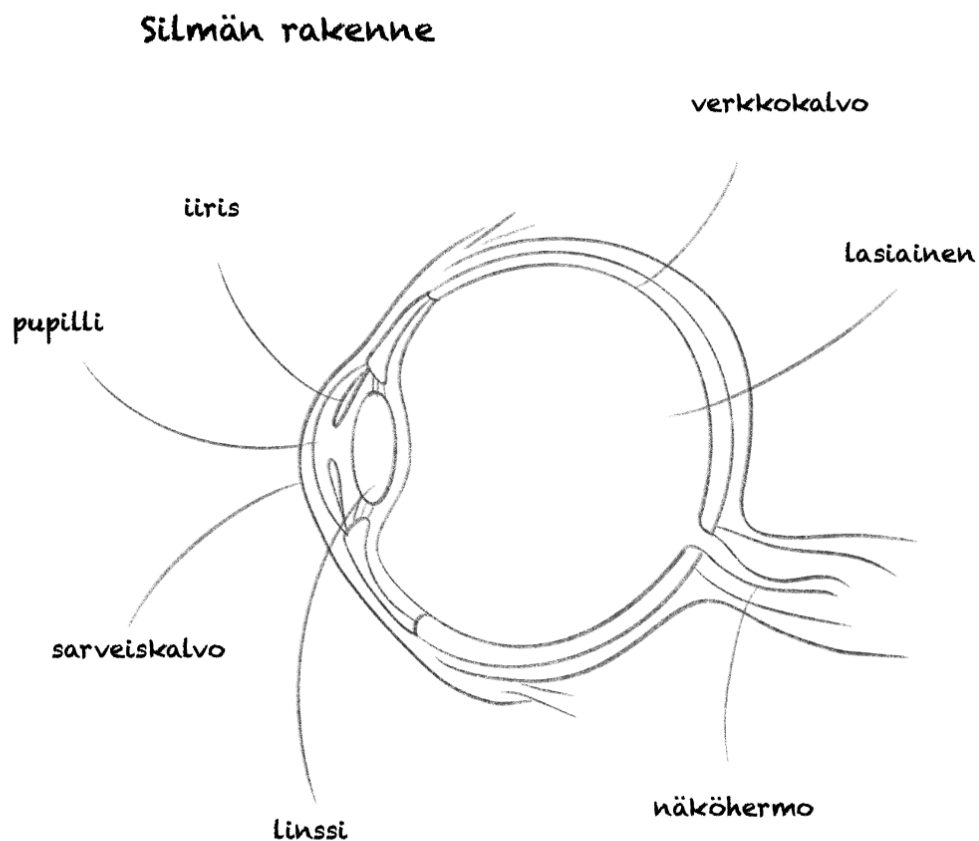
Myös näköaistin sisällä on niin sanottu näköhierarkia. Näkökentän keskus on tarkkan näön ja reuna-alueet ääreisnäön alueita. Jos meillä ei olisi perifeeristä näköä, eli ääreisnäköä, elämä voisi tuntua hieman elokuvan katsomiselta. Elokuvaa katsoessa näemme vain suoraan edessäpäin tapahtuvat asiat, mutta emme pääse sisälle tarinan maailmaan. Pallasmaan mukaan juuri perifeerinen näkö muuntaa aistitiedon tilalliseksi ja integroi ihmistä ympäröivään maailmaan. (2016 s. 14.)

3.3 Näkemisen biologia

Silmän verkkokalvo on keskeinen osa näköhavainnon syntyä. Sen säikeet muodostavat näköhermon silmän takaosassa, ja sitä pitkin näköhavainnosta saatu informaatio siirtyy aivojen käsiteltäväksi. Sen pinnalta löytyy myös näkemisen mahdollistavia fotoreseptorisoluja. Nämä solut voidaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään: tappisoluihin ja sauvasoluihin. (Näkövammaistenliitto.)

Ihmisen verkkokalvolla noin 7 miljoonaa tappisolua ja suurin osa niistä sijaitsee tarkkan näkemisen alueella. Ne mahdollistavat näkemisen päivänvalossa ja ovat erikoistuneet tunnistamaan värejä valon aallonpituuksilta. (Näkövammaistenliitto.) Kun valoa pääsee verkkokalvolle, tappisoluihin oleva väripigmentti reagoi valoon ja synnyttää aivoissa aistimuksen sen väristä. Eri tappisolut ovat erikoistuneet tunnistamaan vain tiettyjä valon aallonpituuksia. Tästä syystä ihmisen verkkokalvolta löytyy kolmenlaisia tappisoluja: puna-, sini- ja keltavihreäpigmenttisiä. Jokainen tappisolu reagoi vain oman pigmenttinsä aallonpituuksiin. (Glamox.)

Sauvasolut puolestaan ovat perusta ihmisen hämäränäölle. Niitä on ihmisen verkkokalvolla noin 130 miljoonaa, mutta ne puuttuvat lähes täysin tarkan näön alueelta. Tästä syystä ihminen ei näe kovin tarkasti pimeällä. Toisin kuin tappisolut, sauvasolut eivät ole erikoistuneet tunnistamaan valon aallonpituuksia. Siksi näemme hämärässä melko mustavalkoisesti. (Glamox.) Tietyissä valaistustilanteissa molemmat solutyypit ovat aktiivisia ja tekevät yhteistyötä muodostaakseen näköhavainnon. Tätä molempien solujen yhteistyöaluetta kutsutaan mesooppiseksi alueeksi (Rakennustieto s. 2).

Kuva 6. Ihmisen silmän rakenne (Pesonen 2025).

3.3.1 Valon vaikutus ihmiseen

Ihmisen verkkokalvolta löytyy myös kolmas solutyyppe: gangliosolut. Ne eivät suoranaisesti liity näkemiseen, vaan niiden tehtävä liittyy vuorokausirytmimme säätelyyn. Ne ovat erityisen herkkiä siniselle valolle, jolla on herättävä vaikutus ihmiseen. Gangliosolut auttavat synkronoimaan biologisen kellomme ulkoiseen yö- ja päivärytmiin reagoimalla esimerkiksi juuri valon aallonpituuksiin tai voimakkuuteen. Tunnistettuaan valosignaaleja verkkokalvolla gangliosolut viestittävät tietoa aivoihin ja aktivoivat hormonituotantoa tilanteeseen vaaditulla tavalla. (Glamox.)

Ihmisen päivärytmin säätelyyn liittyy keskeisesti kolme hormonia: kortisoli, serotoniini ja melatoniini. Kortisoli stimuloi aineenvaihduntaa ja virittää kehon valmiiksi päivään. Sen tuotanto vauhdittuu aamulla ensimmäisenä, kun uni alkaa keventyä. Seuraavaksi kiihtyy serotoniinin tuotanto. Se motivoi ja nostaa energiatasoja. Kun illalla valon määrä vähentyy, alkaa melatoniinin tuotanto lisääntyä. Melatoniini hidastaa elimistön toimintaa ja aiheuttaa väsymystä. Se on erityisen tärkeä hormoni nukahtamisen kannalta. (Glamox.)

3.3.2 HCL - Ihmislähtöinen valaistussuunnittelu

HCL on ihmislähtöinen valaistussuunnittelun muoto, joka pyrkii ottamaan ihmisen tarpeet huomioon mahdollisimman kokonaisvaltaisesti lisätäkseen ihmisen hyvinvointia rakennetussa ympäristössä. HCL valaistus mukailee luonnonvalon vaihteluita ja näin vahvistaa luonnollista vuorokausirytmää. Tämän kautta se vaikuttaa positiivisesti esim. uneen ja yleiseen jaksamiseen. (Glamox.)

Valo vaikuttaa ihmiseen biologisella tasolla. Sen vaihtelu säätelee keskeisesti esimerkiksi ihmisen vireystilaa ja siten myös vuorokausirytmiamme, mikä vaikuttaa oleellisesti hyvinvointiimme. Liiallinen valo, erityisesti sininen valo iltaisin, häiritsee nukahtamista ja lepoa. Huonosti suunnitellulla tai toteutetulla keinovalaistuksella voi siis olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia ihmisen

hyvinvointiin ja mielentilaan. Myös valon puute, häikäisy tai liian vähäinen valaistus voi häiritä ihmisen arkea ja vuorokausirytmää. (Glamox.)

HCL-periaate pyrkii optimoimaan valon vaikutuksen ihmiseen neljän eri muuttujan kautta: spektri, valaistusvoimakkuus, valon jakautumiskulma ja valolle altistumisen ajoitus ja kesto. Myös valaistuksen kerroksellisuus ja ohjattavuus ovat tärkeä osa HCL-periaatetta. (KVS Oy.)

3.4 Värien vaikutus ihmiseen

Valon värilämpötilan, eli spektrin lisäksi kappaleiden pintaväreillä koetaan usein olevan suora yhteys ihmiseen. Värien koetaan vaikuttavan emootioihin, psyykeen ja jopa fyysisiin elintoimintoihin. Usein väitetään, että nämä vaikutukset perustuvat valon aallonpituuksiin ja tai värähtelytaajuuksiin, mutta aiheesta on kovin vähän tutkittua faktatietoa. (Arnkil 2011 s. 244–247.)

Värien suoraa fyysistä vaikutusta tutkittaessa yleinen hypoteesi on, että punainen väri nostaa pulssia ja sykettä, kun taas sininen ja vihreä laskee sitä. On kuitenkin haastavaa määrittää, johtuuko koetut vaikutukset väreistä itsestään vai muista tekijöistä. Johtuuko ihmisen kokema reaktio itse väreistä vai esimerkiksi värin näkemisen muodostamasta mielikuvasta? Yleisesti esimerkiksi vihreä väri muistuttaa luonnosta ja tämä mielikuva voi vaikuttaa ihmiseen enemmän kuin itse vihreän värin näkeminen. (Arnkil 2011 s. 244–247.)

Tätä hypoteesia on testattu erilaisilla kokeilla. Tutkittavien henkilöiden elintoimintoja on seurattu värikkääksi maalatuissa huoneissa tai esimerkiksi altistettu värilliselle valolle. Suoraa huomattavaa yhteyttä väreille altistumisen ja fyysisten toimintojen välillä ei ole havaittu. (Arnkil 2011 s. 244–248.)

Eräässä tutkimuksessa ilmeni kuitenkin, että värien koettu kiihdyttävä vaikutus ei välttämättä johdukaan itse värisävyistä, vaan sävyjen kylläisyydestä.

Yleisesti kirkkaat ja kylläiset värit koettiin kiihdyttävänä, kun taas haaleammat, luonnolliset värisävyt koettiin rauhoittavina. (Arnkil 2011 s. 248.)

3.5 Ihminen ja luonto

Tuhansia vuosia sitten ihminen eli osana luontoa, erityisesti savanniympäristössä. Kenties tämän takia ihminen on tänäkin päivänä evolutiivisesti virittynyt huomioimaan erityisesti eläviä, pehmeitä ja luonnollisia muotoja ja kuvia. Monet nykypäivän ihmisen alitajuisista toimintamalleista ovat jäänteitä tuolta ajalta. Tilastollisesti hakeudumme vieläkin savanninomaiseen luontoon: avaraan ympäristöön, joen tai järven rannalle tai harvaan metsikköön. Tällaisessa ympäristössä ihmisuus aikoinaan kehittyi. (Sussman & Hollander 2021 s. 136–137.)

Biofilisen suunnittelun puolestapuhujat ovat kritisoineet modernin arkkitehtuurin virikkeettömyyttä ja niin sanottua tilattomuutta. Koska ihminen tarvitsee synnynnäisesti jonkinlaista kosketusta luontoon, on pelätty, että ihmisen aistit turtuvat nykypäivänä liiallisen yksinkertaisessa rakennetussa ympäristössä. (Sussman & Hollander 2021 s. 138–139.) Modernin arkkitehtuurin keskiössä olikin pitkään ensi sijassa rakennuksen toiminnallisuus ja tietynlainen minimalismi (Vesikansa 2021).

Tänä päivänä biofilinen suunnittelu on kuitenkin saanut jo paljon kannatusta, ja suunnittelijat ympäri maailman tunnustavat ihmisen luontoyhteyden ja rakennetun ympäristön virikkeellisuuden merkityksen. Luontoyhteyttä voi tukea jo niinkin pienillä valinnoilla, kuin luontoaiheisen taulun tai tapetin lisäämisellä tilaan. Tutkimukset osoittavat, että jo luontoaiheisen kuvan näkeminen voi rauhoittaa ihmisen mieltä ja olemusta. (Sussman & Hollander 2021 s. 138–141.) Myös esimerkiksi luonnonmateriaalien, -valon ja kasvien käyttö tukee biofiliaa tilassa (Amerikka).

4 Suunnitteluprosessi

Tässä luvussa aiemmin kerätty tieto sovelletaan suunnitelman kulmakiviksi. Näiden lähtökohtien pohjalta tutkitaan erilaisia vaihtoehtoja kohteen pohjapiirustuksen muokkaamiselle ja materiaalien valinnalle.

Luonnosteluvaiheessa käydään läpi monia vaiheita, niin onnistumisia kuin epäonnistumisiakin.

Tämä luku sisältää vain pienen osan koko prosessista. Esitellyt luonnokset ja aatteet ovat suunnitelman kannalta keskeisimmät. Niiden pohjalta löysin suunnan lopullista suunnitelmaa varten.

4.1 Suunnittelun lähtökohdat

Työtä varten kerätty tieto loi suunnitelmalle laajan perustan ja selkeytti tavoitteitani. Kaupunkiasumisen tutkiminen tuki aiempaa hypoteesiani lähiluonnon ja luontoyhteyden tärkeydestä, mutta myös avasi näkemyksiäni. Tämän kautta sain selkeyttä potentiaalisten käyttäjien toiveista ja tarpeista.

Lisäksi jugendin tyylisuunnan tutkiminen oli sekä henkilökohtaisesti hyvin mielenkiintoista, että suunnittelullisesti hedelmällistä. Arvostan kovasti kerroksellista, uuden ja vanhan tyylin yhteensovittavaa suunnittelua ja pyrin siihen omalla tekemiselläni. Tästä syystä jugendin syvällisempi tutkiminen ja ymmärtäminen oli mielestäni tärkeää. Tarkoitus ei ole entisöidä tai luoda replikaatiota vanhasta tyylistä, vaan sisällyttää sen elementtejä moderniin suunnitteluun.

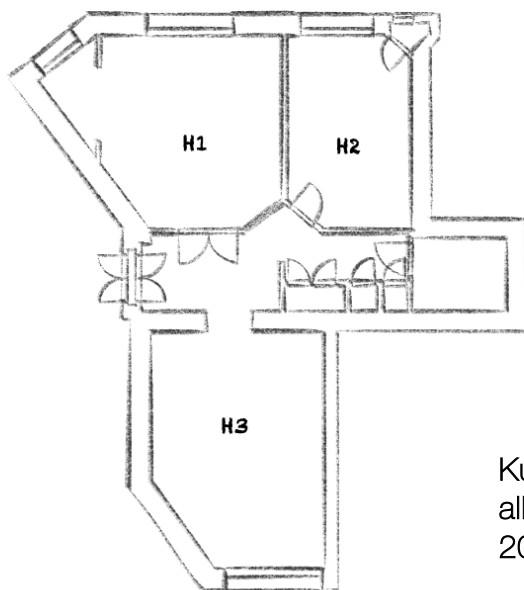
- Avaruus
- Yhteys luontoon
- Vanhan ja uuden kohtaaminen
- Seesteisyys ja rauha
- Estetiikka
- Ihmislähtöisyys

Kuva 7. Työni keskeisiä lähtökohtia (Pesonen 2025).

Lopuksi Ihmislähtöiseen suunnitteluun syventyminen vahvisti käsitystäni sen tärkeydestä. Koska tiloja suunnitellaan ihmisiä varten, on tärkeää ymmärtää ihmisen perustarpeet ja toimintatavat, myös alitajuiset sellaiset. Ihmislähtöisen suunnittelun periaatteet näkyvät lähtökohtaisesti suunnittelun jokaisessa osa-alueessa, aina huoneiden ja kalusteiden mitoituksesta valaistuksen suunnitteluun ja kaikessa siltä väliltä. Koska ihmislähtöisyys on niin laaja aihe, korostan tässä työssä erityisesti ihmisen mieleen ja sen rauhaan vaikuttavia osa-alueita.

4.2 Suunnittelukohde

Suunnittelun pohjana käytän jugendia edustavan vuonna 1905 rakennetun asunnon pohjapiirustusta. Asunto sijaitsee Helsingissä Bulevardinkadulla, eli aivan kaupungin keskustassa. Pinta-alaa asunnolla on noin 80 m². (Oikotie 2025.) Koska tarkkaa tietoa esimerkiksi asunnon viemäröinnistä tai aukotusten koroista ei ole, määritän ja arvioin puuttuvat tiedot suunnittelutarpeen mukaan.

Kuva 8. Suunnittelukohteen alkuperäinen pohjakuva (Pesonen 2025).

Kohdetta valitessa kiinnitin erityisesti huomiota asuntojen muokattavuuteen, niiden persoonallisiin yksityiskohtiin ja henkeen. Työhön valitsemassani pohjassa minua kiinnosti erityisesti sen omaperäinen muoto ja rakennuksen aikakausi. Epäsymmetriset huoneet ja pieni alkovi luovat pohjaan hyvin omaperäisen tunnelman ja suunnitteluhaasteita, mutta toisaalta myös - mahdollisuuksia.

Alkuperäisessä tilassaan asunto koostuu eteisestä, pesutilasta ja kolmesta huoneesta, joista jokainen on rajattu seinillä toisistaan. Asunnon suurin huone (H3) (Kuva 9) on käytössä olohuoneena ja sitä koristaa tummanvihreä kaakeliuuni. Toiseksi suurin huone (H1) on käytössä makuuhuoneena ja sen toisella seinällä on pieni alkovi, jonne edelliset asukkaat olivat sijoittaneet esimerkiksi työpöydän tai lapsen sängyn. Alkovi on kuitenkin niin pieni, vain 2,3 m², että lapsenkaan sänky ei mahdu kokonaan sen sisälle. Viimeinen, pienin huone (H2) on käytössä keittiönä ja ruokatilana. Sen päädyistä löytyy pieni kiinteä reilun 1 m² kokoinen säilytyskomero. Lisää kiinteää säilytystilaa löytyy eteiskäytävältä. Käytävän perällä avautuu ovi WC- ja pesutilaan. Se on remontoitu ja siistissä kunnossa, joten se jätetään pois tästä suunnitelmasta ajan säästämiseksi. Huoneesta löytyy wc, suihku, käsinpesuallas ja allaskaappi sekä pyykinhuolto. Pyykinhuoltoa ja pyyhkeiden ripustusta varten löytyy myös kiinteitä kuivaustelineitä.

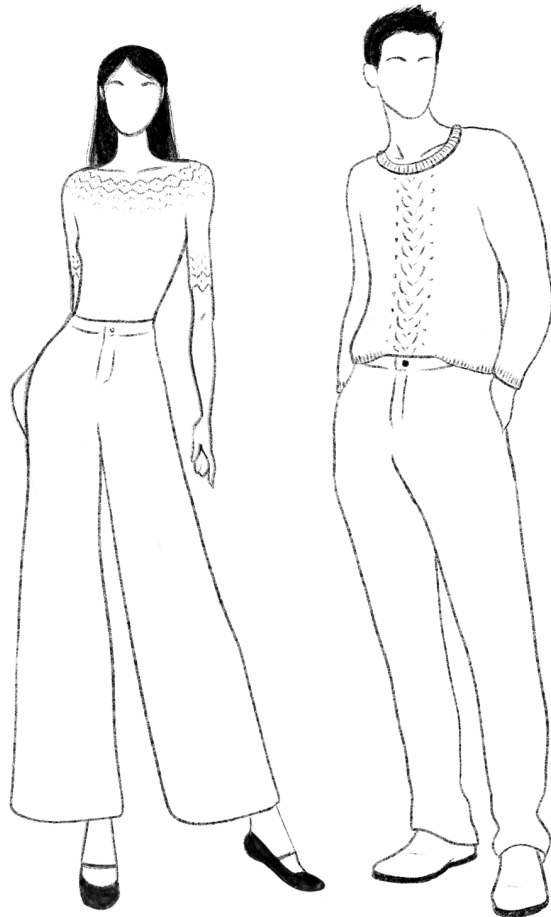
4.3 Käyttäjäprofiilit

Suunnittelun avuksi loin käyttäjäprofiilit asunnon kuvitteellisille asukkaille. Suunnitelmani on luotu pariskunnalle, jonka päivittäinen elämä sijoittuu Helsingin keskustan alueelle. Heistä molemmat ovat noin 30–40-vuotiaita ja he käyvät töissä satunnaisesti konttorilla, mutta tarvitsevat kuitenkin tilaa työpöydälle myös kotonaan. Heillä ei ole lapsia, eivätkä he haaveile perheenisäyksestä.

Pariskunnan nainen on Ranskasta Suomeen vuosia sitten muuttanut nykyinen yksityisyrittäjä ja pienen vaatemerkin omistaja. Hän on tyyliltään omaperäinen,

mutta klassinen, mikä näkyy niin hänen suunnitelmissaan kuin kodin sisustuksessakin. Hän on kovin mieltynyt vintageen ja arvostaa vanhan tavarain ja tyylin henkeä ja sielukkuutta. Tämä sama sielukkuus veti häntä myös vanhan jugend asunnonkin puoleen.

Töitään varten hänellä on muutaman korttelin päässä pieni kivijalka studio, jossa hän säilyttää suurimman osan työhönsä tarvitsemistaan laitteista ja materiaaleista. Arjen helpottamiseksi hän kuitenkin toivoo kotonakin tilaa esimerkiksi värikartoille ja valokuvaamiselle. Sosiaalinen media on suuresti läsnä hänen työnkuvassaan, joten arjen estetiikka ja valokuvauksellisuus on hänelle tärkeää.

Kuva 9. Suunnitelman kuvitteelliset käyttäjät (Pesonen 2025).

Hänen arkeensa kuuluu työn lisäksi ystävien tapaamista niin ravintoloissa kuin kotonakin. Hän nauttii kokkaamisesta ja toivoo kotiin tarpeeksi tilaa stressittömään ruoanlaittoon ja vieraiden kestittämiseen. Lisäksi liikunta on hänelle kovin tärkeää. Hän suosii ehdottomasti esimerkiksi ulkona lenkkeilyä sisällä jumppaamisen sijaan, mutta huonolla säällä kotonakin olisi kuitenkin hyvä mahtua levittämään joogamattoa tai käsipainoja, jotta treenit eivät jää välistä.

Hänen miehensä työskentelee IT-alalla ja tekee töitä kotoa käsin keskimäärin noin kolme päivää viikossa. Tätä varten hän tarvitsee tulevaan asuntoonsa työpisteen, johon kuuluu vähintään noin 27 tuumainen näyttö ja työpöytä, sekä vastamelukuulokkeet, jotta kadun äänet eivät pääse häiritsemään työn tekoa.

Tyyliältään hän on rento ja rauhallinen. Koska hän matkustaa melko paljon työnsä takia, toivoo hän, että kotoa löytyisi levollinen ja mukava tila rauhoittumiselle ja yhdessä ololle. Hän arvostaa yhteisiä koti-iltoja esimerkiksi elokuvien parissa, ja toivoo kotiin televisiota ja äänentoistojärjestelmää. Vastapainona teknologian kanssa työskentelylle hän harrastaa liikuntaa, mutta suosii kotitreeneiden sijasta kuntosalia, jotta kotiin ei tarvitsisi tuoda obliigaatioista muistuttavia epäesteettisiä käsipainoja tai leuanvetotankoa.

4.4 Ideointi ja luonnostelu

Suunnittelun teoreettiset lähtökohdat ja kuvitteellisen käyttäjäprofiilin luominen toimivat suunnittelun pohjana alusta alkaen. Ongelmatilanteissa näihin taustatietoihin palaaminen sai suunnitteluprosessin jälleen liikkeelle, ja niiden jatkuva huomioiminen piti suunnitelman koheesioisena. Näiden tietojen pohjalta loin lyhyen tarkistuslistan jokaisen huoneen pääkäyttötarkoituksista ja käyttäjätarpeista, minkä avulla ryhdyin luonnostelemaan.

Tilaohjelma:

H1: Keittiö/ruokailu

- Kunnolla laskutilaa
- Istumatilaa suuremmallekin seurueelle
- Säädettävä valaistus tilanteen mukaan
- Väljyyttä kuvaamista varten

H2: Makuuhuone

- Rauhallinen värimaailma
- Säädettävä valaistus vuorokaudenajan mukaan
- Meikkauspiste luonnonvalossa
- Lisää säilytystilaa

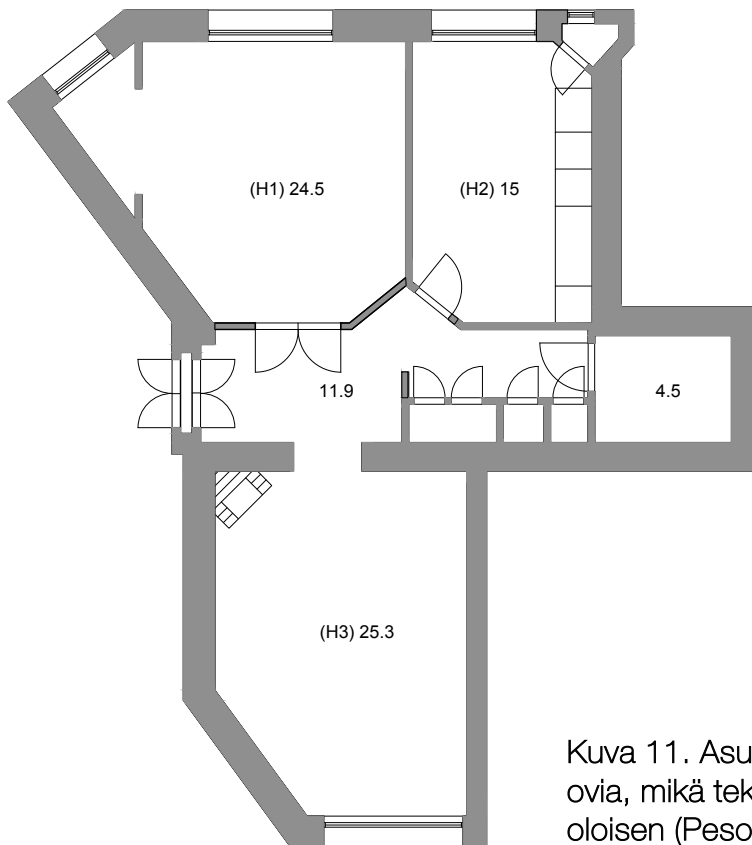
H3: Oleskelutilat

- Suuri sohva ja TV
- Tarvittaessa työpöytä ja tarvittavat säilytyskalusteet
- Säädettävä valaistus tilanteen mukaan
- Väljyyttä kuvaamista ja treenaamista varten

Kuva 10. Tilaohjelman huonekohtaiset tarpeet ja toiveet (Pesonen 2025).

Tässä luvussa esitellyt luonnokset edustavat vain pientä osaa koko prosessin aikana tuotetuista välivaiheista. Prosessin alussa kävin läpi suunnittelun alkuvaiheita monen eri pohjan kanssa, ennen kuin valitsin lopullisen kohteeni ja pääsin muokkaamaan lopullista pohjaa.

Varsinainen suunnitteluprosessi lähti liikkeelle erilaisten pohjaratkaisujen tutkimisella. Alkuperäisessä tilassaan asunnon eteishäly oli melko ahdas. Eteinen oli suljettu ja täynnä ovia joko toisiin huoneisiin tai kiinteisiin säilytyskomeroihin. Pyrin avartamaan tätä ahdasta vaikutelmaa purkamalla ei-kantavia seiniä ja yhdistämällä tiloja toisiinsa. Remonttia suunniteltaessa oli kuitenkin tärkeää myös suojella sen jugend henkeä, joten vältin turhia muutoksia asunnon rakenteeseen. Lisäksi asunnon kauniit koristellut ja upea kaakeliuuni säästetään ehdottomasti.

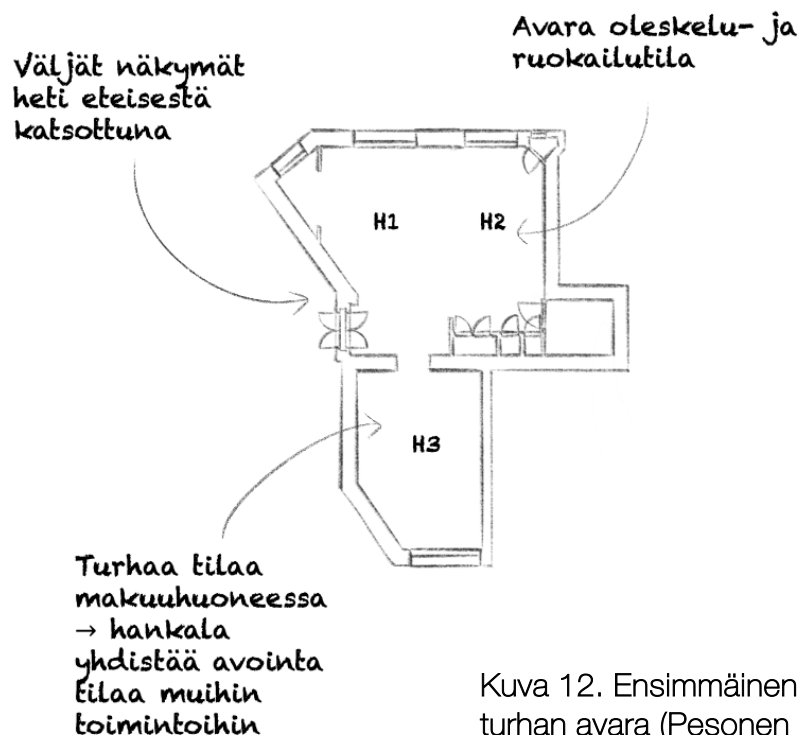
Kuva 11. Asunnon eteinen on täynnä avautuvia ovia, mikä tekee eteisen käytävästä ahtaan oloisen (Pesonen 2025).

Lisäksi asunnon oleskelutilassa (H3) sijaitseva kaakeliuuni säästetään ja se myös ohjasi hyvin vahvasti suunnittelua, esimerkiksi materiaali- ja värivalintoja. Sen syvä vihreä väritys luo asuntoon persoonallisen ja mieleenpainuvan tunnelman ja tiesin jo suunnitelman alkuvaiheessa, että haluan toistaa uunin vihreää sävy maailmaa myös asunnon muissa tiloissa. Näin huoneiden välille syntyy yhtenäinen ja harmoninen tunnelma ja asunto tuntuu kokonaisuudelta.

Koska suurin osa asunnon muodosta syntyy kantavista seinistä, ei pohjapiirustusvaihtoehtojen välille syntynyt aluksi paljoa variaatiota. Kuitenkin kun päätin vapauttaa huoneiden funktiot alkuperäisiltä paikoiltaan, muutosta rupesi syntymään.

Ensin tutkin täysin avointa pohjaratkaisua, jossa kaikki väliseinät kaadetaan. Tässä vaihtoehdossa H1 ja H2 yhdistyisivät isoksi ruokailu- ja oleskelutilaksi ja

1.

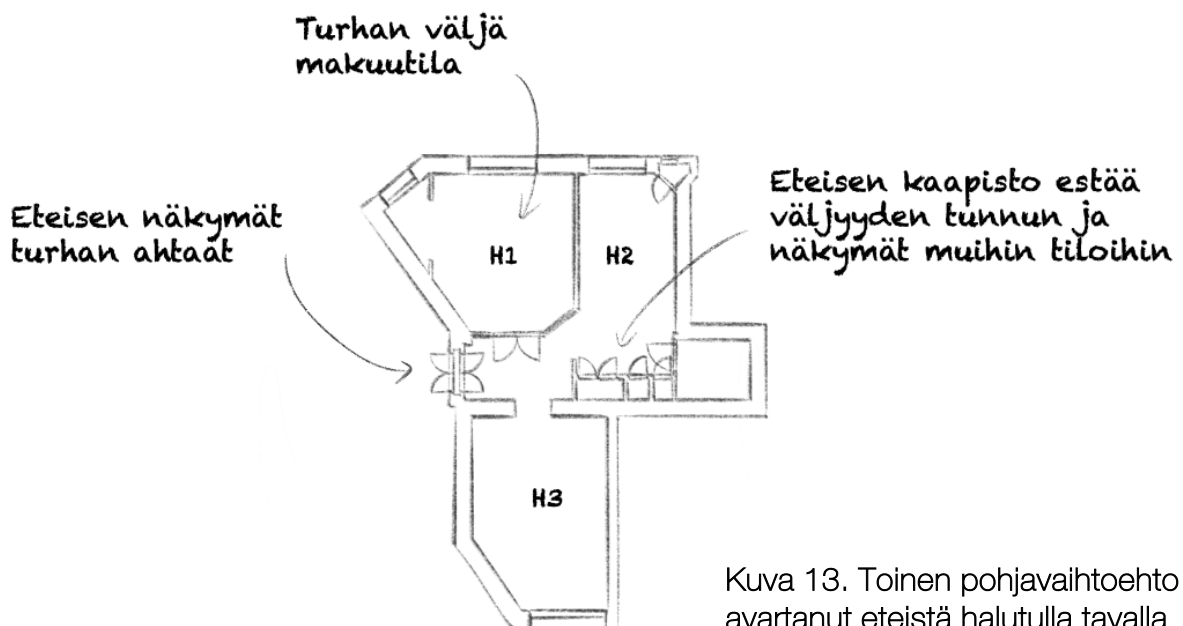

Kuva 12. Ensimmäinen pohjavaihtoehto oli turhan avara (Pesonen 2025).

makuutilat siirtyisivät todennäköisesti H3:seen. H3 on kuitenkin niin väljä, että pelkkä makuuhuonekäyttö ei täytä sitä, joten tilaan tulisi sijoittaa muitakin toimintoja. Koska työhuoneen ja makuuhuoneen yhdistäminen ei tunnu luontevalta tai tue suunnittelun periaatteita, nousee tässä vaihtoehdossa useita haasteita. Olisi ideaalia saada makuuhuone täysin suljettua muilta toiminnoilta.

Seuraavassa vaihtoehdossa kaikki toiminnot jäisivät alkuperäisille paikoilleen, mutta H2:sen, eli ruokailutilan ja eteisen välinen seinä purettaisiin. Näin yleisiin tiloihin saataisiin hieman lisää väljyyttä, eikä huoneet tuntuisi niin eristetyiltä. Tässä vaihtoehdossa eteinen tuntuu kuitenkin vielä hieman ahtaalta, minkä lisäksi keittiön näkymä eteiseen ei ole ideaali. Seinän purkaminen ei saavuta haluttua avaruutta kovin tehokkaasti, koska eteisen kiinteä kaapisto estää vieläkin näkyvyyttä toisiin tiloihin. Kaapisto halutaan säilyttää, sillä se on osa vanhaa arkkitehtuuria.

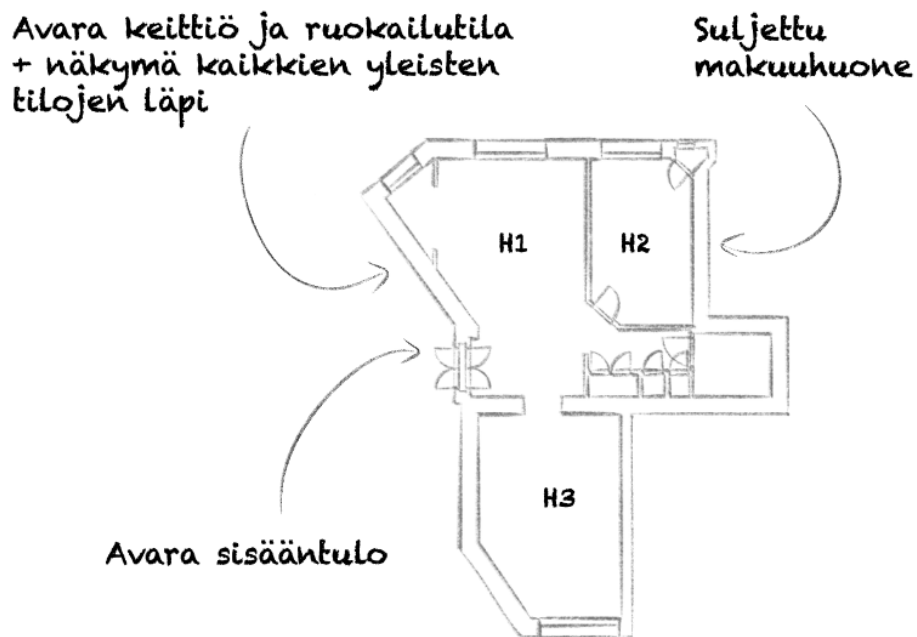
2.

Kuva 13. Toinen pohjavaihtoehto ei avartanut eteistä halutulla tavalla (Pesonen 2025).

Kolmannessa vaihtoehdossa H1:en ja eteisen välinen seinä puretaan, jolloin H1 ja H3 välille syntyy suora näkymä. Makuuhuone siirtyisi suljettuun tilaan H2:een ja keittiö ja ruokailutilat siirtyvät puolestaan H1:een. Näin makuuhuone olisi selkeästi muista tiloista rajattu, muttei liian suuri. Keittiö ja ruokailutilat, sekä eteinen saisivat väljyyttä suuremmassa ja avarammassa tilassa, mikä oli toivottua. H3:en funktio pysyy lähes ennallaan.

3.

Kuva 14. Kolmas vaihtoehto tarjoaa avaruutta yleisiin tiloihin ja yksityisyyttä makuuhuoneeseen (Pesonen 2025).

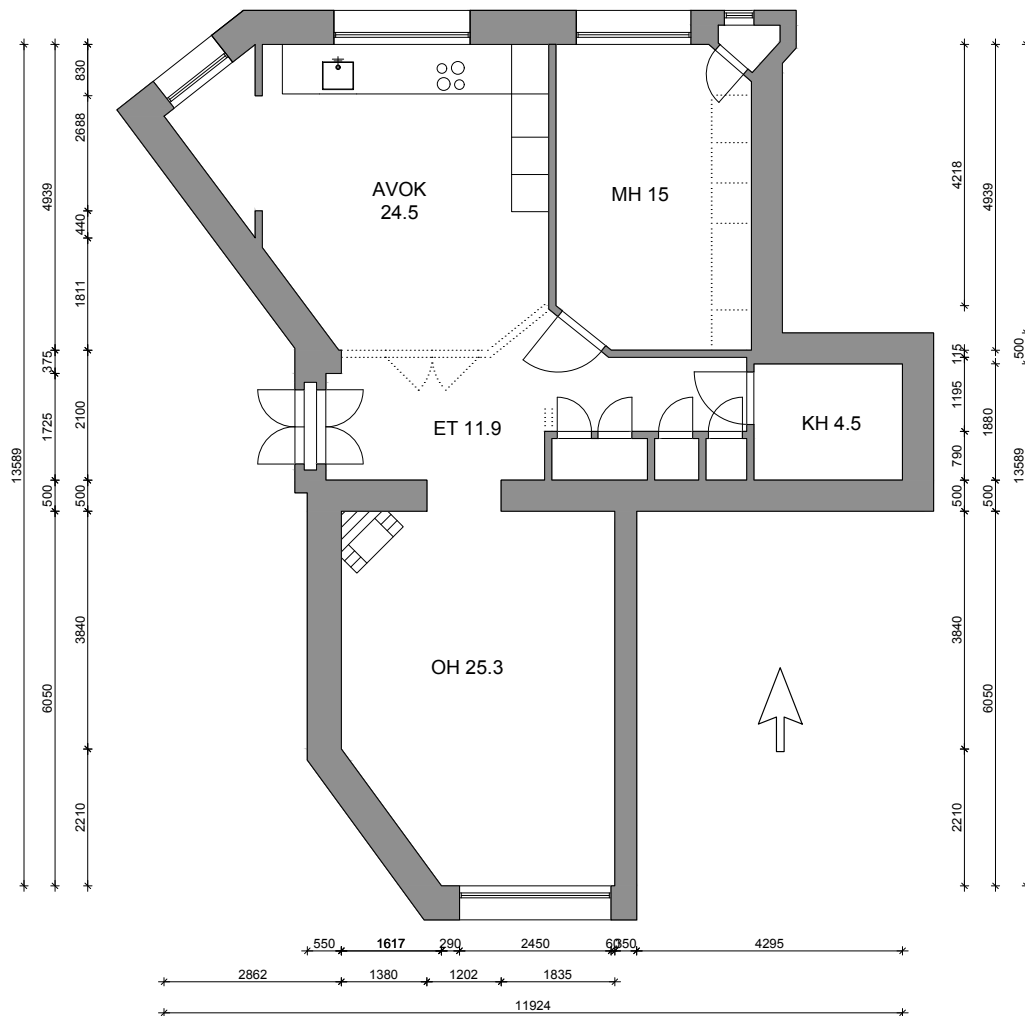
5 Valmis suunnitelma

Tässä kappaleessa tarkastellaan lopullisen suunnitelman pääpiirustuksia ja materiaaleja, sekä valittuja kalusteita. Luku sisältää teknisiä piirustuksia, materiaali- ja kalustekollaaseja, sekä tilan visualisointeja.

5.1 Pääpiirustukset

5.1.1 Pohjapiirustus

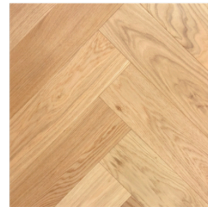
Lopullinen suunnitelma muotoutui monien vaiheiden kautta. Pohjaratkaisussa pyrin saavuttamaan avaramman ja selkeämmän tunnelman valitsemalla pohjavaihtoehto 3:en. Lisäksi pyrin vaalimaan jugendin ajan henkeä käyttämällä suunnitelmassa sille tyypillistä luontokuvastoa ja luonnollisia materiaaleja modernilla otteella.

Kuva 15. Muutospohjakuva. Ei mittakaavassa (Pesonen 2025).

Remonttisuunnitelman isoin muutos (Kuva 16) on keittiön ja ruokailutilojen siirto alkuperäiseltä paikaltaan (H2) vanhan makuuhuoneen paikalle (H1). Näin asuntoon saa mahtumaan enemmän keittiötilaa ja väljemmän ruokailuryhmän. Samalla tämän (H1) ja eteisen välistä purettiin seinä, mikä avarsi tilaa ja koko asunnon yleisilmettä. Nyt asuntoon astuessa voi nähdä kaikki yleiset tilat sekä näkymät niin oleskelu, että ruokailutilan ikkunoista. Vain makuuhuone ja pesutilat on erotettu muista tiloista.

Keittiösuunnitelmassa hyödynnetään Blaun Facade ovimallia, joka on suunniteltu yhteistyössä suunnittelutoimisto BA/NG:in kanssa, Jugendin tyylistä inspiroituneena (Blau). Ovi on yksinkertainen ja elegantti, joten se sopii moderniin tyyliin, mutta sen kehysdetalji hengittää vanhan ajan henkeä. Ovet sävytetään Uulan perinnevärrikartan mukaan oliivin sävyyn. Tarkat tuotetiedot suunnitelman materiaaleista ja kalusteista löytyvät liitteestä 1.

Kuva 16. Asunnon keittiössä käytetään Blaun Facade ovia Uulan oliivi sävyssä (Pesonen 2025).

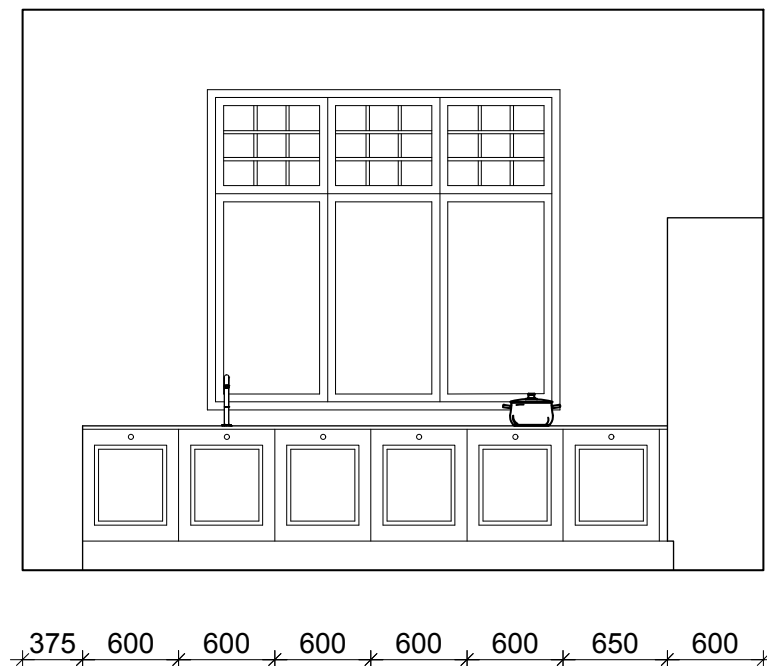
Keittiön pinnoissa käytetään Dekton-tasoja. Dekton on äärimmäisen tiivis posliinipinta, joka kestää tehokkaasti likaa, naarmuja ja kuumuutta, mikä tekee siitä oivan vaihtoehdon myös kovan käytön pintoihin (Cosentino). Keittiön tasona se on erinomainen, sillä se ei ime ruoka tai juomatahroja, mutta kestää kuitenkin esimerkiksi juuri liedeltä nostetun kattilan kuumuuden. Käyttäjän ei tarvitse huolehtia erillisistä eristävästä alustoista, vaan kuumat astiat voi laskea suoraan dehton-tasolle. Tähän suunnitelmaan väri vaihtoehdoksi valikoitui hiottu sabbia. Koska keittiön hella on sijoitettu ikkunan läheisyyteen, keittiön tasot on suunniteltu standardia syvemmiiksi, jotta paistorasvojen roiskeet voidaan minimoida.

Sekä keittiön kaappeihin, että muihinkin tiloihin tulee messinkiset vetimet. Näin koko asunto tuntuu yhteneväiseltä kokonaisuudelta. Messinkiä on esillä myös esimerkiksi valaisimissa ja hanoissa.

5.1.2 Seinäkaaviot

Keittiön seinäkaavioista voi hahmottaa tarkemmin keittiökalusteiden rytmityksen ja kaapinovien detaljit. Projektio 1 (Kuva 18.) havainnollistaa pohjoisseinää ja sen puoleisia keittiön kalusteita, ja projektio 2 puolestaan kuvaa keittiön itäistä seinää.

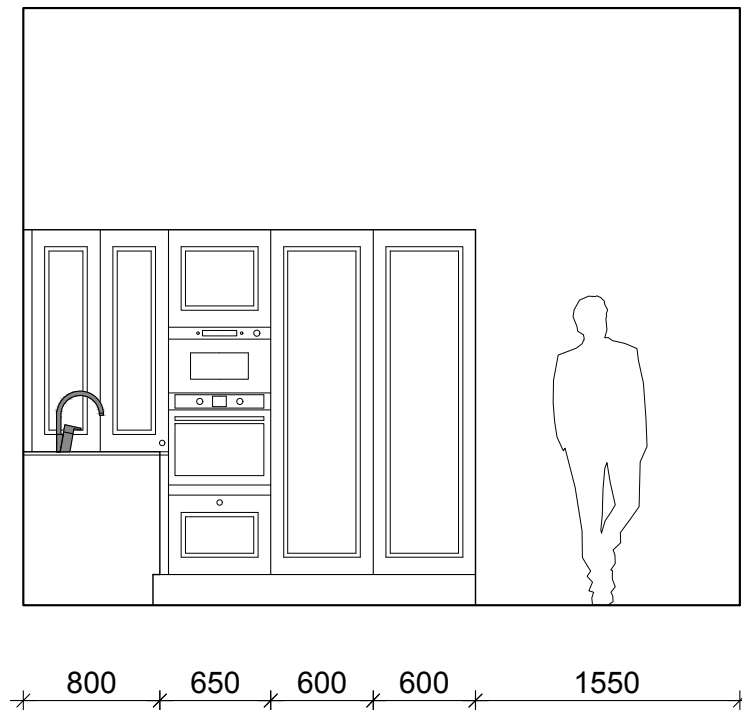
Projektiossa 1 pohjoisseinällä kaapistoon on integroitu astianpesukone, joka piiloutuu kauniisti yhteneväisten kaapinovien lomaan. Kaikki keittiön kaapit toteutetaan sävytetyillä Blaun Facade kaapinovilla, joissa on siro peilikehys detalji. Tältä seinustalta löytyy myös tiskiallas ja hella pöytätasoon integroidulla liesituulettimella. Koska hella on sijoitettu ikkunan läheisyyteen, on tämän

Kuva 17. Keittiön projektio 1 pohjoiseen, ei mittakaavassa (Pesonen 2025).

seinustan kaapeista tehty normaalistandardia syvemmät. Näin voidaan minimoida paistorasvan roiskuminen ikkunaan.

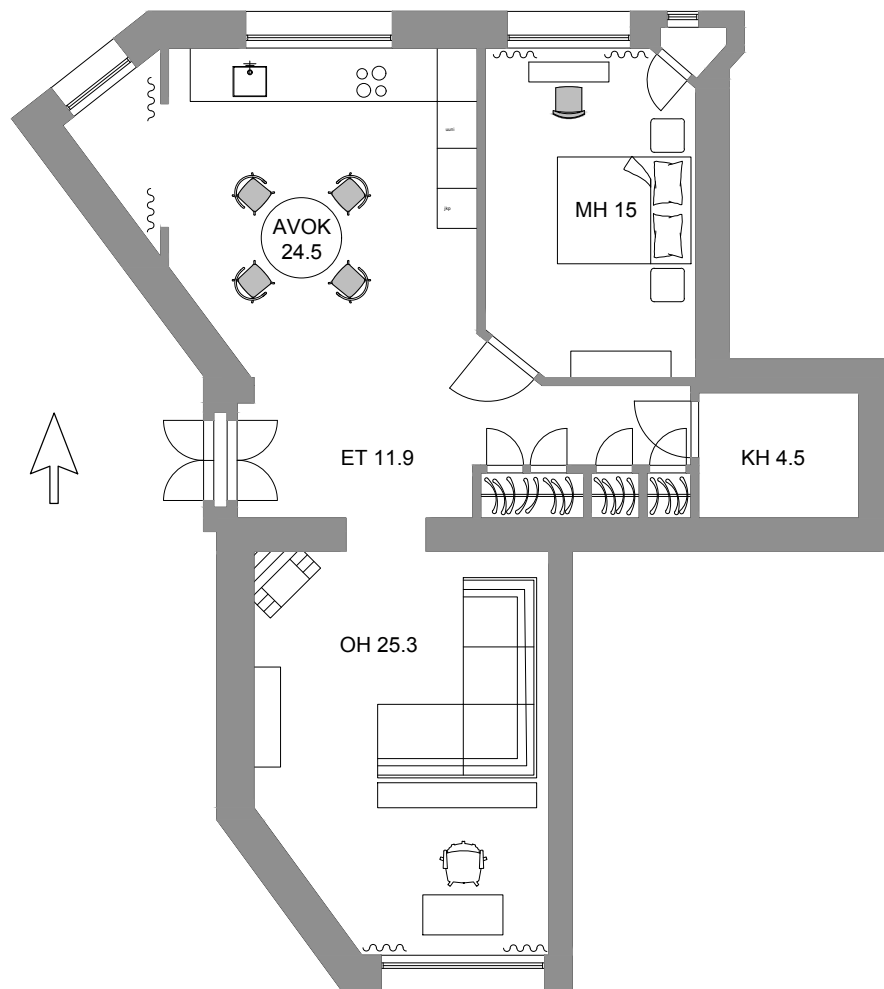
Projektiossa 2 (Kuva 19.) havainnollistuu keittiön kaapistoon integroitujen uunin ja mikroaaltouunin sijainti. Tällä seinustalla ei ole tasotilaa, vaan pelkkää kaapistoa. Seinän nurkasta löytyy haitariovinen kaappi, joka aukeaa keittiötason päälle. Tämän vierestä löytyy uuni ja mikroaaltouuni, joidenka alla ja päällä löytyy säilytystilaa. Molemmat keittiönkoneet on sijoitettu käyttökorkeudelle, jotta käyttäjän ei tarvitse turhaan kyykistellä. Lopuksi keittiön päädyssä löytyy vielä kuivasäilytystilaa ja kauniisti integroitu jääkaappipakastin.

Kuva 18. Keittiön projektio 2 itään, ei mittakaavassa (Pesonen 2025).

5.2 Irtokalustesuunnitelma

Asunnon kalustus on lajitelma vintage-löytöjä ja uusia kalusteita. Vintage kalusteet sopivat rakennuksen pitkään historiaan ja lisäävät asuntoon charmikkuutta. Vintage-löydöt ovat erityisiä, sillä niitä ei ole saatavilla loputtomia määriä. Tästä syystä ne lisäävät asuntoon omaperäistä ilmettä ja ainutlaatuisuutta. Vintage-kalusteita on etsitty lähinnä kotimaisista antiikkiliikkeistä, mutta myös Euroopan alueelta antiikkikalusteiden nettikaupoista.

Kuva 19. Kalustepohjapiirros, ei mittakaavassa (Pesonen 2025).

Tässä suunnitelmassa on keskitytty vain suunnitelman kannalta oleellisimpiin suuriin kokonaisuuksiin ja keskeisiin tunnelman luojiin. Aukkaat voivat tuoda asuntoon omat pienemmät kalusteet täydentämään kalustusta.

Kuva 20. Makuuhuoneen (H2) kaluste- ja materiaalikollaasi (Pesonen 2025).

Makuuhuoneeseen pyrin luomaan rauhallisen ja lempeän tunnelman. Huoneen vetonaula on Lahden antiikkitukusta löytynyt moitteettomassa kunnossa oleva 1910-luvun vaatekaappi, jonka ovia koristaa kukka-aiheiset kaiverrukset (Kuva 18). Tilaan on tuotu myös rottinkisiä yksityiskohtia tuomaan muuten hyvin hempeään tunnelmaan hiukan rosoisuutta.

Makuuhuoneen Linnea-niminen tapetti on osa Sandbergin Kolonin-mallistoa, joka on suunniteltu tuomaan kaupunkikoteihin levollisen puutarhan tunnelmaa (Sandberg). Tapetin kuva-aiheet muistuttavat jugendin aikana suositusta kukka- ja luontokuvastosta, mutta tapetin ilme on hieman modernimpi. Myös asunnon ruokailutilassa on hyödynnetty luontoaiheista tapettia tukemaan sekä

jugend, että luontoyhteyttä. Ruokailutilassa tapetti on kuitenkin sijoitettu huoneen kattoon, jolloin se korostaa kauniisti tilan koristeellisia kattolistoja ja rosettia.

Kuva 21. Oleskelutilan (H3) kaluste- ja materiaalikollaasi (Pesonen 2025).

Kuva 22. Keittiö- ja ruokailutilan (H1) kaluste- ja materiaalikollaasi (Pesonen 2025).

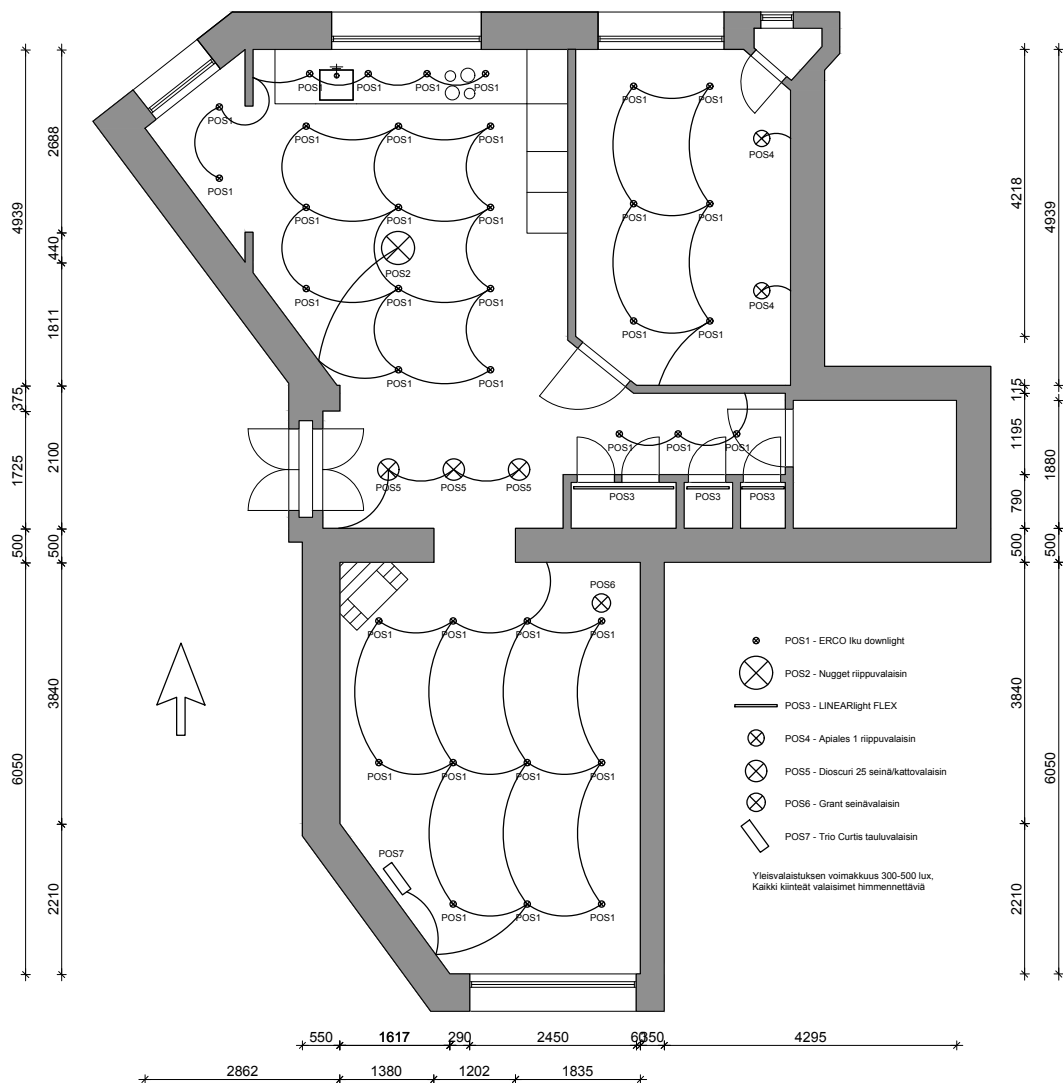
5.3 Valaistussuunnitelma

Asunnon valaistus toimii DALI järjestelmällä, joten valaisimia voidaan ryhmittää ja ohjata joustavasti. Kaikki asunnon kiinteät valaisimet ovat säädettäviä, jotta asukkaat voivat vuorokauden mittaa muokata valaistusta tarpeidensa mukaan, esimerkiksi tukemaan sirkadianista rytmiään.

Asunnon jokaisessa tilassa, lukuun ottamatta pesutiloja, on suuret ikkunat, jotka päästävät sisään luonnonvaloa. Kaikki erityistä tarkkuutta vaativat toiminnot on sijoitettu näiden ikkunoiden läheisyyteen. Näitä toimintoja ovat esimerkiksi meikkaaminen, ruoanlaitto ja kaikki työpöydällä suoritettavat tehtävät. Valoisina päivinä luonnonvalo voi tarjota ideaalit olosuhteet näitä näkötehtäviä varten ja keinovalon tarve pienenee. Erityisen kirkkaina päivinä häikäisyä voidaan estää valoverhoilla ja kaihtimilla.

Kuitenkin on selvää, että luonnonvaloa ei ole aina saatavilla. Tällöin erityistarkkuutta vaativia näkötehtäviä varten on saatavilla niitä tukevat valaisimet. Näille paikoille on sijoitettu pöytävalaisimia, minkä lisäksi asuntoon hankitaan akulla toimivia pöytävalaisimia, joita voi liikutella joustavasti paikasta toiseen, missä ikinä lisävaloa tarvitsekaan.

Yleisvalaistus muodostuu lähinnä alakattoon upotetuista himmennettävistä spoteista, mutta sitä täydennetään myös riippuvilla kattovalaisimilla. Esimerkiksi eteisestä löytyy myös dioscuri valaisimia ja keittiöpöytää valaisee Nugget riippuvalaisin. Ohessa (Kuva 23) näkyy pistorasioiden paikat ja valaisimien ryhmät. Eteiskaappeihin sijoitetut led-nauhat toimivat liiketunnistimilla ja syttyvät automaattisesti oven avatessa ja olohuoneen Grant seinävalaisimella on oma kiinteä valokatkaisija. Yleisvalaistus on laskettu Dialux-ohjelman avulla. Tavoitearvona käytettiin 300–500 lux.

Kuva 23. Valaistusohjapiirros (Pesonen 2025).

5.4 Visualisoinnit

Visualisoinnit on toteutettu Archicad-ohjelmalla. Kaikki kiinteät pinnat ja kalusteet mallinnettiin ensin käsin (Kuva 21), minkä jälkeen Archicad-ohjelman tuottamiin kuviin lisättiin yksittäisiä kalusteita ja valaisimia.

Kuva 24. Keittiö ja ruokailutilan visualisointi (Pesonen 2024).

Kuva 25. Makuuhuoneen (H2) visualisointi (Pesonen 2025).

Kuva 26. Oleskelutilan (H3) visualisointi (Pesonen 2025).

6 Lopuksi

Tässä luvussa kokoan yhteen työn aikana oppimaani. Tämän lisäksi avaan työn vaihteita, haasteita ja onnistumisia. Lopuksi pohdin työn mahdollisia jatkokehityskohteita.

6.1 Yhteenveto ja pohdinta

Opinnäytetyöprosessi oli mielenkiintoinen, mutta ajoittain kovin työläs ja raskas. Oma tahtotilani keskittyä enemmän teoriaan oli ajoittain ristiriidassa suunnittelutyön kanssa, mikä loi työhön lisähaasteita.

Työni tavoitteena oli avartaa omaa tietämystäni ihmislähtöisestä suunnittelusta, sekä ihmisen ja tilan vuorovaikutuksesta. Tässä koen onnistuneeni. Halusin yhdistää psykologian ja ihmisen biologian kiinnostukseni ja tietoni sisustusarkkitehtuurin teoriaan ja koin tämän osan työstä antoisaksi. Koen saaneeni aiheesta työn aikana paljon hyvää tietoa ja tältä osin olen tyytyväinen tutkimukseeni. Koska ihmislähtöinen suunnittelu on kuitenkin aiheena kovin laaja, tutkimusta olisi voinut jatkaa loputtomiin.

Lisäksi tutkin jugendia tyyliä ja suunnittelin jugendin aikaiseen kerrostaloasuntoon tilasuunnitelman aikaisemmin kerätyn teoriapohjan avulla. Halusin tältä osalta tutkia vanhan suunnittelun sielukkuutta, sekä vanhan ja uuden tyylin vuoropuhelua. Tämä prosessi oli monivaiheinen ja haastava. Tiedostan, että valitsin itselleni haastavat lähtökohdat – valitsemani pohja oli hyvin erikoisen muotoinen ja tilajaollisesti epätavallinen tämän päivän standardeihin verrattuna. Työssäni olisi varmasti ollut jo tarpeeksi aiheita ilman jugendiin syventymistä.

Nykypäiväisen pohjan valitseminen olisi varmasti helpottanut suunnittelua, sillä modernit pohjat noudattavat yleisesti nykypäivän standardeja. Kuitenkin henkilökohtaisesti olen kiinnostunut vanhoista tyyliä ja jote jugendin ajan asunnot kutsuivat puoleensa. Monien aiheenvaihtojen jälkeen aika tuntui olevan kortilla jo opinnäytetyöprosessin alusta asti, joten päätin valita pohjan, joka kiinnosti itseäni eniten. Tämä ei varmasti ollut suunnitelman kannalta järkevin valinta, mutta oman työmotivaationi kannalta koin sen valinnan aikaan sopivaksi ratkaisuksi.

Onnistuin mielestäni luomaan esteettisen ja tilaan sopivan suunnitelman, joka soveltaa opinnäytetyössä käsiteltyjä aiheita. Biofilia ja väriteoria näkyvät suunnitelman värimaailmassa ja pintamateriaalien kuvituksessa. Nämä tukevat myös aistivirikkeellisyttä. Suuremmalla remontilla ja tilajaon muutoksilla pohjasta olisi voinut kenties saada vielä toimivamman. Työni merkitys piilee ihmislähtöisen suunnittelun ja aistitiedon yhdistämisessä tilasuunnitteluun.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyö oli opettavainen, mutta haastava. Olen tyytyväinen, että olen opinnäyteprosessin aikana pystynyt pitämään omista jaksamiseni rajoistani kiinni parhaani mukaan. Ryhdyin toteuttamaan aiheita, joka kiinnosti itseäni ja sain siitä paljon hyödyllisiä oppeja jatkon varalle.

6.2 Jatkokehitys

Tämä opinnäytetyö toteutettiin vain konseptitasolla. Mahdollisia jatkokehityskohteita löytyy useita, sillä työ oli melko laaja. Itse jatkaisin vielä esimerkiksi kiintokalusteiden suunnittelua ja ottaisin WC- ja pesutilat mukaan suunnitteluun. Alun perin aioin sisällyttää ne konseptiini, mutta valitettavasti tänä keväänä niille ei ollut aikaa.

Lisäksi ihmislähtöinen suunnittelu on hyvin laaja ja keskeinen osa tilasuunnittelun jokaista osa-aluetta, kuten työssä todettiin. Tässä opinnäytetyössä pyrin rajaamaan työmäärää keskittymällä niin sanotusti ihmismieleen vaikuttaviin asioihin, kuten väriteoriaan, lepoon vaikuttavaan valaistukseen ja ihmisen luontoyhteyteen. Jos jatkaisin tämän projektin ja aiheen parissa haluaisin kuitenkin laajentaa tietämystäni ja syventyä esimerkiksi ergonomiaan ja akustiikkaan.

Kiitokset

Kiitos opettajilleni ohjauksesta opintojen aikana.
Kiitos korvaamattomasta vertaistuesta ja antoisista
jaetuista opiskeluaajoista ihanille kurssikavereilleni.
Iso kiitos myös perheelleni jatkuvasta tuesta ja
kannustamisesta.

Lähteet

Amerikka. Mitä on biofilia ja miten se voi näkyä työympäristössä? Verkkosivu. <https://www.amerikka.fi/fi/mita-on-biofilia-ja-miten-se-voi-nakya-tyoymparistossa/> (viitattu 7.5.2025)

Arnkil, Harald 2011. Värit havaintojen maailmassa. Keuruu: Otava.

Asuntojen hinnat 2025. Toteutuneet asuntokaupat. Verkkosivu. <https://www.asuntojenhinnat.fi/myytyjen-asuntojen-tilastot> (viitattu 19.3.2025)

Bahr, Sebastian 2024. The relationship between urban greenery, mixed land use and life satisfaction: An examination using remote sensing data and deep learning. Science Direct. Rajoitettu käyttöoikeus: <https://www-sciencedirect-com.ezproxy.metropolia.fi/science/article/pii/S0169204624001737> (viitattu 20.3.2025)

Blau, Façade. Verkkosivu. <https://www.blau.fi/atelier-mallisto-facade/> (viitattu 7.5.2025)

Cosentino, Tietoa dehtonista. Verkkosivu. <https://www.cosentino.com/fi-fi/dekton/> (viitattu 7.5.2025)

Glamox. Ihmiskeskeinen valaistus – syventävää tietoa. Verkkosivu. <https://www.glamox.com/fi/pbs/ihmiskeskeinen-valaistus/syventavaa-tietoa/> (viitattu 10.3.2025)

Jussila, Jari 2022. Ihmiskäsitys ihmislähtöisessä suunnittelussa. <https://blog.hamk.fi/hamk-beat/ihmiskasitys-ihmislaitoisessa-suunnittelussa/> (viitattu 14.5.2025)

Knez, Igor & Sang, Åsa O. & Gunnarsson, Bengt & Hedblom, Marcus 2018. Wellbeing in urban greenery: the role of naturalness and place identity. Rajoitettu käyttöoikeus. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29695984/> (viitattu 3.4.2025)

KVS Oy. Ihmiskeskeinen valaistus. Verkkosivu. <https://kvs.fi/ihmiskeskeinenvalaistus> (viitattu 12.3.2025)

Kinnunen, Nikke. Maaseudun tulevaisuus. Verkkosivu. <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/ecc7a371-b451-544b-9255-18a1bdf38990> (viitattu 20.3.2025)

Näkövammaistenliitto. Näkeminen. Verkkosivu.

<https://www.nakovammaistenliitto.fi/fi/nakeminen> (viitattu 11.3.2025)

Oikotie. Myytävät asunnot. Verkkosivu. <https://asunnot.oikotie.fi> (viitattu 17.2.2025)

Pallasmaa, Juhani & Heininen-Blomstedt, Kirsi 2016 Ihon silmät: Arkkitehtuuri ja aistit. Helsinki: Ntamo

Palvelumuotoilu Palo. Palvelumuotoiluprosessin vaiheet. Verkkosivu. saatavilla: <https://www.palvelumuotoilupalo.fi/blogi/palvelumuotoilun-prosessin-vaiheet/> (viitattu 1.3.2025)

Rakennustieto 2017. Valaistustekniikan perussuureet ja määritelmät. RT 75-11263. SIT 63-610126. Ohjetiedosto.

Runeberg, Tutta & Kristian. 1975 Jugend. Helsinki: Tammi

Sandberg. Kolonin-mallisto. Verkkosivu.

<https://sandbergwallpaper.com/fi/kolonin-mallisto> (viitattu 20.5.2025)

Suomen virallinen tilasto (SVT). Vuosikatsaus 2019. Verkkojulkaisu. saatavilla: https://stat.fi/til/vaerak/2019/02/vaerak_2019_02_2020-05-29_tie_001_fi.html (19.3.2025)

Sussman, Ann & Hollander, Justin B. 2021 Cognitive architecture: Designing for how we respond to the built environment. Routledge.

Taloustutkimus. Kaupunkiasuminen Suomessa 2023. Verkkosivu.

<https://www.taloustutkimus.fi/ajankohtaista/uutisia/kaupunkiasuminen-suomessa-2023-tutkimus-kertoo-kaupunkilaisuudesta-asuinalueista-asunnoista-ja-kaupunginosista.html> (19.3.2025)

Terveyskirjasto. Luonnosta mielenterveyttä, kuntoa ja elämänlaatua.

Verkkosivu. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01347> (viitattu 20.3.2025)

Vesikansa, Kristo 2021. Kuinka vanhaa pitäisi täydentää? Verkkosivu.

<https://www.ark.fi/fi/2021/05/kuinka-vanhaa-pitaisi-taydentaa/> (viitattu 2.5.2025)

Ymparisto. Kaupunki-maaseutuluokitus. Verkkosivu.i

<https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaupunkiseudut-ja-kaupungistuminen/kaupunki-maaseutuluokitus> (viitattu 19.3.2025)

Kuvalähteet

Kuva 1. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 2. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 3. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 4. Pesonen, Senja 2025. Oma valokuva.

Kuva 5. Pesonen, Senja 2025. Oma valokuva.

Kuva 6. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 8. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 9. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 10. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 11. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 12. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 13. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 14. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 15. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 16. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 17. Kuvakooste. Kuvat vasemmalta oikealle.

- Uula. Ulkomaali & Perinnevärikartta. Verkkosivu.
<https://uula.fi/project-type/perinnevarikartta/> (viitattu 25.4.2025)
- Blau. Atelier -mallisto - Facade. Verkkosivu.
<https://www.blau.fi/atelier-mallisto/> (viitattu 25.4.2025)
- Harmonia lattiat. Heritage kokoelma - Tammi Natur
Kalanruotoparketti. Verkkosivu.
<https://harmonialattiat.fi/kauppa/heritage/kalanruotoparketti-tammi-natur/> (viitattu 25.4.2025)

Kuva 18. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 19. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 20. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 21. Kuvakooste. Kuvat vasemmalta oikealle ja ylhäältä alas.

- Lahden antiikkitukku. Vaatekaapit. Verkkosivu.
<https://antiikkitukku.fi/collections/vaatekaapit/products/vaalean-harmaa-vaatekaappi> (viitattu 25.4.2025)
- Uula. Ulkomaali & Perinnevärikartta. Verkkosivu.
<https://uula.fi/project-type/perinnevarikartta/> (viitattu 25.4.2025)
- Finnish design shop. Kiondo kori kahvoilla.
<https://www.finnishdesignshop.fi/fi-fi/tuote/kiondo-kori-kahvoilla-xl-ruskea> (viitattu 25.4.2025)
- Sandberg wallpapers. Linnea Garden Green. Verkkosivu.
<https://sandbergwallpaper.com/fi/linnea-garden-green> (viitattu 25.4.2025)
- Finnish design shop. Apiales 1 riippuvalaisin. Verkkosivu.
<https://www.finnishdesignshop.fi/fi-fi/tuote/apiales-1-riippuvalaisin-iso-harjattu-messinki-opaali> (viitattu 25.4.2025)
- Parolan rottinki. Sängynpäädät ja sermit. Verkkosivu.
<https://www.parolanrottinki.fi/tuote-osasto/sisustus/sangynpaadyt-ja-sermit/> (viitattu 25.4.2025)
- Oma piirustus.
- Finnish design shop. Flip peili. Verkkosivu.
<https://www.finnishdesignshop.fi/fi-fi/tuote/flip-peili-messinki> (viitattu 25.4.2025)
- Finnish design shop. Marius sivupöytä. Verkkosivu.
<https://www.finnishdesignshop.fi/fi-fi/tuote/marius-sivupoyta-tammi> (viitattu 25.4.2025)
- Finnish design shop. CH23 tuoli. Verkkosivu.
<https://www.finnishdesignshop.fi/fi-fi/tuote/ch23-tuoli-oljyttytammi-paperinaru> (viitattu 25.4.2025)

Kuva 22. Kuvakooste. Kuvat vasemmalta oikealle ja ylhäältä alas.

- Uula. Ulkomaali & Perinnevärikartta. Verkkosivu.
<https://uula.fi/project-type/perinnevarikartta/> (viitattu 25.4.2025)
- Finnish design shop. Grant seinävalaisin. Verkkosivu.
<https://www.finnishdesignshop.fi/fi-fi/tuote/grant-seinavalaisin-111-cm-messinki> (viitattu 30.4.2025)

- Mjuk. Italface Basel 4-istuttava avokulmasohva. Verkkosivu.
<https://www.mjukhome.com/fi-fi/product/108781/italface-basel-4-istuttava-avokulmasohva-luononvalkoinen> (viitattu 5.5.2025)
- kangas
- Morris&Co. Pure Willow Boughs Embroidery Fabric. Verkkosivu.
<https://www.wmorrisandco.com/eu/pure-willow-boughs-embroidery-fabric-wild-mint-44176-236067/> (viitattu 25.4.2025)
- Oikotie. Myytävät asunnot. Verkkosivu.
<https://asunnot.oikotie.fi> (viitattu 17.2.2025)
- Oma piirustus

Kuva 23. Kuvakooste. Kuvat vasemmalta oikealle ja ylhäältä alas.

- Uula. Ulkomaali & Perinnevärikartta. Verkkosivu.
<https://uula.fi/project-type/perinnevarikartta/> (viitattu 25.4.2025)
- Sandberg wallpapers. Juni sage green. Verkkosivu.
<https://sandbergwallpaper.com/fi/juni-sage-green> (viitattu 25.4.2025)
- Uula. Ulkomaali & Perinnevärikartta. Verkkosivu.
<https://uula.fi/project-type/perinnevarikartta/> (viitattu 25.4.2025)
- Blau. Atelier -mallisto - Facade. Verkkosivu.
<https://www.blau.fi/atelier-mallisto/> (viitattu 25.4.2025)
- Jotex. NUGGET kattovalaisin. Verkkosivu.
<https://www.jotex.fi/nugget/nugget-kattovalaisin/1672173-04> (viitattu 4.4.2025)
- Finnish design shop. Urna maljakko. Verkkosivu.
<https://www.finnishdesignshop.fi/fi-fi/tuote/urna-maljakko-oliivi> (viitattu 25.4.2025)
- Finnish design shop. No 3 pöytä. Verkkosivu.
<https://www.finnishdesignshop.fi/fi-fi/tuote/no-3-poyta-120-cm-jatkettava-valkooljytty-tammi> (viitattu 25.4.2025)
- Oma piirustus
- Finnish design shop. Nude tuoli. Verkkosivu.
<https://www.finnishdesignshop.fi/fi-fi/tuote/nude-tuoli-tammi> (viitattu 25.4.2025)

Kuva 24. Pesonen, Senja 2025. Oma piirustus.

Kuva 25. Pesonen, Senja 2025. Oma visualisointi.

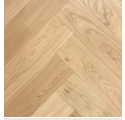

Kuva 26. Pesonen, Senja 2025. Oma visualisointi.

Kuva 27. Pesonen, Senja 2025. Oma visualisointi.

Liitteet

Liite 1 sisältää kaluste- ja materiaalihankintalistat. Ne toimivat ohjeena kalustuksessa, mutta niitä voidaan täydentää asukkaiden omilla kalusteilla.

HANKINTALUETTELO, Materiaalit

Tuote	Kuvaus	Positio	Valmistaja	€/m	Esimerkkikuva	
Pintamateriaalit						
LA1	Lattia	Tammiparketti, Korpi Kalanruoto- parketti	H1, H2, H3, ET	Harmonia	alk. 79.90	
MA1	Maali	Perinnevärimaali, 1001 Pouta	H1, H2, H3, ET	Uula	alk. 95.99	
TP1	Tapetti	Juni non-woven tapetti, Sage green	H1	Sandberg	52,21	
TP2	Tapetti	Linnea no-woven tapetti, Garden green	H2	Sandberg	129,27/rulla	
TA1	Keittiön tasot	Dekton sabbia, 20mm, hiottu	H1	Cosentino		
MA2	Keittiön kaapit	Perinnevärimaali, 8500 sammal	H1	Uula	alk. 43.10	
OV1	Keittiön kaapit	Facade ovi	H1	Blau		
Kankaat						
VE1	Verhot	Pure Willow Boughs embroidery	H3	Morris&Co.		
VE2	Verhot	Honest Reboot	H2, H3	JAB		

Liitteen sisältö: Hankintaluettelo

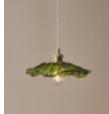

HANKINTALUETTELO, Irtokalusteet

Koodi	Tuote	Kuvaus	Positio	Valmistaja	Kpl	€/kpl	Esimerkkikuva
Kalusteet							
K1	Ruokapöytä	No 3 pöytä, 120 cm, jatkettava, valkoöljytty tammi	H1	Sibast	1	2384	
K2	Tuoli	Nude tuoli, tammi	H1	Made by choice	4	900	
K3	Tuoli	CH23 tuoli, öljytty tammi - paperinaru	H2	Carl Hansen & Son	1	1091	
K4	Sivupöytä	Marius sivupöytä, tammi	H2	Hartö	1	1266	
K5	Työpöytä	Sähköpöytä, kapasiteetti 80 kg, 100 x 60 cm	H3	DPJ Workspace	1	804	
K6	Työtuoli	Capella X työtuoli,	H3	Kinnarps	1		
K7	Sohva	4-istuttava Avokulmasohva	H3	ItalFace/Mjuk	1	2478	
K8	Yöpöytä	Vintage yöpöytäpari 1950-luvulta	H2	Etsy	2	385	
K9	Säilytyskaluste	mittatilaustuote	H3		1		
K10	Vaatekaappi	1910-luvun vaatekaappi hyvässä kunnossa, hylly- ja roikkumatilaa	H2	Lahden antiikkitukku	1	890	
K11	TV-taso	Rib senkki, matala, tammi	H3	Normann Copenhagen	1	2019	

Liitteen sisältö: Hankintaluettelo

Pienkalusteet							
PK1	Peili	F.A. 33 peili, 70 x 146 cm, kiillotettu messinki	H1	GUBI	1	1517	
PK2	Sängynpäätty	Sulho sängynpäätty, 180 cm	H2	Parolan rottinki	1	301	
PK3	Maljikko	Urna maljikko, oliivi	H1	Marimekko	1	265	
PK4	Maljikko	Ikebana maljikko, leveä, messinki	H3	Fritz Hansen	1	221	
PK5	Kynttilänjalka	Butticula kynttilänjalka, sammalenvihreä	H3	Marimekko	2	89	
PK6	Kynttilänjalka	Nappula kynttilänjalka 183 mm, messinki	H1	Iittala	1	72	
PK7	Kynttilän-sammutin	Flora kynttilänsammutin	H1	Skultuna	1	75.90	
PK8	Kynttilänjalka	Granny kynttilänjalka, 11.5 cm, messinki	H2	Northern	2	79.90	
PK9	Kynttilänjalka	Vesper kynttilänjalka, messinki	H3	Klong	1	85	
PK10	Roska-astia	Bin there roskakori, L, valkoinen	H3	Mizetto	1	417	
PK11	Hylly	Pythagoras hylly, tammi, 3 kpl	H3	Maze	1	130	

Liitteen sisältö: Hankintaluettelo

Valaisimet							
V1	Kattovalaisin	Nugget kattovalaisin, vihreä	H1	Jotex	1	79.99	
V2	Pöytävalaisin	Setago JH27 pöytävalaisin, nude - forest, ladattava	H3	&Tradition	2	141	
V3	Pöytävalaisin	Grasp portable pöytävalaisin, 47 cm, messinki	H3	Frandsen	2	302	
V4	Seinä/ kattovalaisin	Dioscuri 25 seinä-/ kattovalaisin	ET	Artemide	1	303	
V5	Kattovalaisin	Apiales 1 riippuvalaisin, iso, harjattu messinki - opaali	H2	Nuura	2	249	
V6	Pöytävalaisin	Domo pöytävalaisin, messinki	H3	Karakter	1	539	
V7	Lattiavalaisin	Trombone lattiavalaisin, messinki	H3	Warm nordic	1	915	